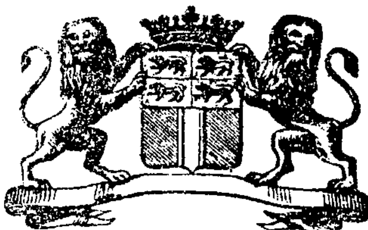
N°. 257. ZATURDAG 27 OCTOBER. A°. 1860.



ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... *f* 1.—
Iedere regel meer. - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 25 *october*. — Aangaande de ontvangst van den Prins van Wallis te New-York, in den namiddag van 11 dezer, deelen de dagbladen dier stad nog nader het volgende mede: de Prins en zijn gevolg kwamen ten twee ure aan de batterij aan, onder het gebulder der kanonnen en het gejuich van duizenden. Hij werd door den maire Wood en andere aanzienlijken ontvangen. Na, in kolonels uniform, revue over de militie gehouden te hebben, reed hij in eene door zes gitzwarte paarden getrokken barouche naar Broadway, waar alles, tot de nokken der daken toe, met nieuwsgierigen bezet was. Men berekent het getal der toeschouwers, langs den weg en op de plaats zelf, op niet ver van het half millioen. De zitplaatsen waren van 5 tot 20 dollars verhuurd. De Prins zag er opgeruimd uit en boog onophoudelijk. Het weder was zeer schoon. Onder de wapperende vlaggen merkte men zeer veleEngelsche op.

— Aan de Morning Herald werd dezer dagen het volgende uit Berlijn geschreven: „Het schijnt zeker dat lord J. Russell zich te Coblenz ontzettend veel moeite gegeven heeft om den heer von Schleinitz het te Warschau op zich nemen van eenigerlei verpligting tot het verwaarborgen van Venetië te ontraden. Zijn lordschap zocht alle bedenkelijke bewijsgronden op om den Pruissischen Minister te overtuigen van al de nadeelen, waaraan Pruissen en gevolgelijk de geheele Duitsche Bond zich zou blootstellen, als men een zoodanigen waarborg wilde op zich nemen, die, in geval van nood, door de magt van het gezamenlijk Duitschland zou moeten worden gehandhaafd."

— De directeuren der maatschappij voor de Great Eastern hebben een verslag openbaar gemaakt tot regtvaardiging van het besluit om de Transatlantische togten van dat reuzenschip te staken. Gedurende het verblijf in verschillende Noord-Amerikaansche havens werd het door 190,000 menschen tegen betaling bezigtigd, en was de opbrengst daarvan £ 15,625, door welke som de kosten der eerste reis gedekt zijn. Maar ongelukkigerwijze vorderen de vereischte werkzaamheden om het schip voor de geregelde vaart geschikt te maken minstens £ 16,670, waarvan nog een zeer aanzienlijk gedeelte te betalen blijft, en het verslag zwijgt over de middelen die tot het vinden dier som zouden moeten worden aangewend, terwijl men ducht dat de actiehouders verdere medewerking zullen weigeren.

— Het getal der sterfgevallen in deze hoofdstad bedroeg in de laatstleden zaturdag geëindigde week 1116, derhalve 108 meer dan in de laatst vorige en nagenoeg even zooveel als het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren.

In de vorige week werden hier 1800 kinderen, namelijk 939 jongens en 861 meisjes, geboren, zijnde 224 boven het gemiddelde in dezelfde week der jaren 1850 tot 1859.

— Een aan den drank verslaafd schoenmaker, James Clerry, te Liverpool, stierf dezer dagen een verschrikkelijken dood. Toen hij in zijn gewonen beschonken toestand naar bed gegaan was ontstond er, buiten twijfel ten gevolge zijner achteloosheid, brand in het vertrek, dat geheel uitbrandde, in weêrwil der door de brandweer aangewende pogingen. Toen de vlammen gebluscht waren vond men het bijna tot asch verbrande lijk des ongelukkigen dronkaards.

— Een brief uit Calcutta aan de Sun berigt het in de Saladin naar Engeland inschepen van den prachtigen kristallen troon, die het paleis van Shah Jehan versierde. Tijdens de bemagtiging van Delhi door de Mahratten had men getracht dien troon door de vlammen te vernielen, maar slaagde er alleen in hem door de hitte des vuurs op verschillende plaatsen te beschadigen. Het is een kristalblok van twee Engelsche voeten hoogte en vier voeten in omvang, in den vorm van een sofakussen, met eikels aan de vier hoeken gebeiteld.

FRANKRIJK.

PARIJS 25 October.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Na het manifest van den Constitutionnel komt thans dat van den heer Havin in le Siècle. Het eerstgenoemde wordt door al de bladen overgenomen en langs de geheele linie schijnt het wachtwoord gegeven; de Regering vaardigt een manifest uit en doet het ondersteunen door de geheele Parijsche en departementale pers. Het gewigtige stuk wordt hier met een enkel woord gekarakteriseerd: het is eene uitdaging van de Souvereinen te Warschau vereenigd. De gevolgen er van worden aldus beoordeeld: in het begin van het voorjaar zullen wij een algemeenen oorlog hebben. Ik vrees zeer dat beide deze opvattingen juist zijn.

De heer Havin juicht het artikel in den Constitutionnel toe, omdat hij er een bewijs in ziet dat de Regering haar bondgenootschap met Italië handhaaft en vooral dat zij de bescherming op zich neemt van de Italiaansche eenheid. Maar, ofschoon le Siècle zich tevreden verklaart, had zij toch nog meer verlangd:

„Wij hebben altijd gemeend, zegt de heer Havin, dat eene scherp afgeteekende houding beter was dan eene afwachtende. Intusschen brengen wij de overwegingen in rekening, die zich aan den geest des Keizers hebben moeten voordoen. Op eenigerlei wijze door eene regtstreeksche handeling tusschen beide komen, ware de oorlog en welligt de algemeene oorlog. Wij begrijpen de voorzigtigheid met het oog op dergelijke mogelijkheden." De heer Havin neemt de conclusien aan die tot een Congres leiden en eindigt zelf met deze uitdaging:

„Van het oogenblik af dat elke vreemde tusschenkomst verboden is, van het oogenblik af dat men Italië vergunt zich te organiseren, tarten wij het absolutistische Europa, tarten wij de contra-revolutie om te komen vernielen wat door den wil van Italië, onder den welwillenden blik van Frankrijk, is tot stand gebragt."

Ook het Journal des Débats komt tot de conclusien van den Constitutionnel en verkondigt den lof van Piemont door de pen van den heer J. Lemoinne. Ik moet nog eens herhalen dat men zich verwondert over de Cavouristische strekking van de Débats, een Orleanistisch blad, wanneer men weet dat banden van naauwe bloedverwantschap de Napelsche Bourbons aan de familie van Lodewijk Philips verbinden. De tegenwoordige Koning is de achterneef van Koningin Marie Amélie. Maar men zegt dat de heer de Cavour voor geene opoffering teruggedeinsd is om zich van de medewerking te verzekeren van dit blad, dat een deel van zijne lezers vindt in de diplomatieke wereld.

Het schijnt dat Garibaldi te Napels walgt van het gezag en met eene soort van ongeduld de aankomst des Konings afwacht, aan wien hij zelfs zijne militaire magt wil overdragen. Hij zal naar Sicilië en vervolgens naar Zuidelijk Italie terugkeeren, ten einde vrijwilligers te verzamelen. Het gerucht, volgens hetwelk hij zich met het Hongaarsche legioen naar eene onbekende bestemming zou hebben ingescheept, komt mij ten eenenmale valsch voor.

Gij weet dat men grooten ophef heeft gemaakt van het feit dat gedurende de capitulatie van Ancona de Piemontezen bleven vuren. De graaf de Quatrebarbes, oud-kommandant van Ancona, schrijft aan l'Union de l'Ouest een brief, waarin hij zegt dat de generaal Fanti niet ten 1½ maar ten 8 ure des morgens het vuur deed staken en hij voegt er bij: „het is voor 't minst onhandig zijn wapenschild met zes uren van schande te bezoedelen." Waarom heeft de graaf de Quatrebarbes deze woorden niet gesproken tot den generaal, toen hij in diens tegenwoordigheid was; het ware voor hem beter geweest daarmede niet te wachten tot hij in vrijheid was gesteld door dienzelfden generaal en zich op drie honderd mijlen afstands van hem bevond.

L'Ami de la Religion deelt een opmerkelijk stuk mede. Het is een adres aan den Paus, waarbij geprotesteerd wordt tegen de schandelijke verkrachting van het erfgebied der H. Kerk. Dit adres is, in naam van de Katholieken in Savoije, onderteekend door den aartsbisschop van Chambéry, de bisschoppen van Tarentaise en van Maurienne, den markies Costa de Beauregard, den graaf Greyfié de Bellecombe en de voornaamste Savooische grondeigenaars. Zoo geven de Savoijaarden, naauwelijks staatkundig gescheiden van Piemont, gehoor aan hun eeuwen ouden wrok en verloochenen en beleedigen zij den Vorst, die nog geen jaar geleden over hen heerschte.

De Hongaarsche emigratie te Parijs wil den slag afwenden, waarmede de uitvaardiging der Oostenrijksche Constitutie dreigt. Zij zal overmorgen een manifest doen verschijnen, waarin zij de Oostenrijksche Constitutie afwijst als een valstrik en in strijd met de oude Hongaarsche vrijheden.

Prins Metternich is gisteren avond ten acht ure te Parijs aangekomen.

De generaal de Lamoricière keert naar Frankrijk terug. L'Opinion Nationale bezigt omtrent hem eene wreede uitdrukking; zij zegt dat de generaal den kardinaal Antonelli met zijne klagten vermoeit en dat deze niets liever wil dan zich *het spooksel van Castelfidardo* van den hals te schuiven.

— De Hertog Decases is gisteren namiddag alhier overleden en wordt zaturdag ter aarde besteld.

— Het Journal des Débats bevat het volgende artikel van den heer John Lemoinne:

„Wij weten niet of de conferentie der te Warschau vereenigde Souvereinen bestemd is een congres in het leven te roepen en of de gewone Areopagus der groote Mogendheden zich geroepen zal achten zaken te regelen die, onzes inziens, zich somtijds beter van zelf regelen. In ieder geval, of er al dan niet een congres plaats hebbe, wij willen niet den minsten twijfel voeden omtrent de eindelijke zegepraal van het regt. Wij bedienen ons en wij zullen ons blijven bedienen van dit woord, omdat wij er aan hechten dat niemand, zelfs de kanselarijen niet, er zich van meester make. Men heeft dezer dagen de stichtelijke les kunnen lezen, welke de Pruissische Regering tot Piemont rigtte over den eerbied voor bestaande regten. Deze les moest een bijzonder gewigt hebben, daar zij komt van eene Regering, welke een der schitterendste voorbeelden in de geschiedenis oplevert van eene monarchie op verovering gegrondvest en welker achtereenvolgende vergrootingen slechts eene reeks van verkrachtingen geweest zijn, — iets hetwelk zij trouwens met vele andere gemeen heeft. Wij onderstellen dat de vertegenwoordiger van Pruissen de behoefte zal hebben gevoeld tegen het beginsel der nationaliteiten te protesteren alvorens naar Warschau te vertrekken, en wij begrijpen het.

„Ongelukkigerwijze vallen er tegelijkertijd in het zuiden van Europa gebeurtenissen voor, die een antwoord zijn op die diplomatieke waarschuwingen en die beginselen op den voorgrond stellen, waarvan ongetwijfeld misbruik kan worden gemaakt, — waar maakt men geen misbruik van? — maar die men toch wel in overweging zal moeten nemen. Het is daarom dat wij met even groote gerustheid het wel als het niet bijeenkomen van een congres beschouwen. Wanneer er geen plaats heeft, zullen de zaken in Italië haren loop vervolgen en zich van zelf regelen. Wanneer er wel een plaats heeft, mag men gelooven dat er niet zal beproefd worden over Italië te beschikken zonder zijne meening gevraagd te hebben: dit zou, zoo als men in Engeland zegt, den *Hamlet* spelen zijn, zonder den persoon van Hamlet. En dan, wanneer Italië aan een congres zal deelnemen, zal het natuurlijkerwijs met eene andere houding zijn dan met die, welke het aannam op het congres dat op den oorlog in de Krim volgde.

„Vijf jaren zijn voorbijgegaan sedert men op dat andere congres met eene zekere verbazing een nieuw aangekomene zag verschijnen in het gezelschap der groote Staten. Piemont kwam aanspraak maken op zijne plaats in de raadsvergaderingen, zoo als het die had ingenomen op het slagveld. Het had de Italiaansche uniform vertoond, de Italiaansche vlag ontplooid, het Italiaansche bloed vergoten, — het eischte het regt om de Italiaansche zaak te bepleiten. In deze vergadering van sterken was het de zwakste, de armste, maar niet de minst doorluchtige, en het bragt er het bewustzijn mede van zijne bestemming en van die van zijn geslacht. Zoo stel ik mij den grooten stamvader voor van Italië, in zijne onsterfelijke taal verhalende van zijn roem en van zijne ongelukken: *Ipse ignotus, egens...., Europa atque Asia pulsus*, „onbekend, van alles ontbloot, uit Azië en Europa verdreven"; vervolgens alles zamentrekkende in dat alles omvattende woord: *Italiam quæro patriam!* „Ik zoek Italië, mijn vaderland, en ik stam af van Jupiter!" Aldus verhaalde het van de rampen en het lijden van Italië en van zijne eeuwen van onderdrukking en vervolging. Het zou ook, gelijk Eneas, hebben kunnen zeggen: „O, zoo ik opklom tot de bron van onze rampen en gij lust hadt de geschiedenis daarvan aan te hooren, zou de avond den Olympus en de poorten van den dag hebben gesloten vóór het verhaal ten einde was!" Het sprak en men herinnert zich nog welke uitwerking dat stoutmoedig pleitgeding maakte, uitgesproken voor regters die weinig gewoon zijn de waarheid te vernemen. Maar het was niet alleen voor hen dat de vertegenwoordiger van Italië sprak; hij bepleitte zijne zaak voor eene Koningin, magtiger dan de Koningin van Carthago, voor de Koningin der wereld, de openbare meening, en zijne zaak was gewonnen.

„Inderdaad, men lette op het onmetelijk verschil der toestanden. Toenmaals, en op het congres, vroeg men Piemont minachtend naar zijnen naam, naar zijne titels, en toen het zeide: „ik heet Italië," antwoordde men: „wij kennen geen Italië. Wij kennen het Koningrijk der Beide Siciliën, de Romeinsche Staten, het Groothertogdom Toskane, het Hertogdom Parma, het Hertogdom Modena, de Republiek van San Martino; wij kennen vóór alles en boven alles de Oostenrijksche Staten Lombardije en Venetië; maar Italië, dat is enkel een geographisch woordgebruik; gij zijt er slechts een klein gedeelte van en gij hebt het regt niet, in den naam der anderen te spreken."

„En dat was waar. Het kon slechts spreken in den naam van al de bannelingen, al de uitgedrevenen, al de gevangenen, al de verdrukten, en *die* klassen van menschen zijn niet officieel erkend; eindelijk echter worden zij het, wanneer, door eene schrikwekkende omkeering der logica, het zoo ver gekomen is dat zij het talrijkst zijn geworden, en wanneer de verdwaasde Regeringen er in geslaagd zijn, het verstand, de deugd, de eer, den adel, alles wat de levende kracht van een volk uitmaakt, tegen zich te keeren.

„Thans zou het niet meer aldus zijn. Wanneer Europa zich tot een congres vereenigde, zou het er niet eene kleine maar eene groote Mogendheid meer toe te laten hebben. Piemont, dat men zijn naam afvroeg, is een nieuwen doop gaan zoeken aan de oorspronkelijke bron; het is van daar teruggekeerd met eene menigte roemrijke voornamen; het heet niet slechts Turijn, het heet Milaan, Florence, Parma, Bologna, Palermo, Napels, bijna Rome; al die doopnamen gaan den grooten en gebiedenden geslachtsnaam vooraf: Italië. Het zal dus in deze vergadering der Mogendheden komen, niet langer alleen met zijn regt, maar met zijne kracht, met de kracht welke het mandaat van meer dan 20 millioen zielen en van geheel eene Natie verleent, die, moede van tweedragt, van regeringloosheid, van slavernij, zich vereenigt in een enkel denkbeeld, eene enkele omhelzing, eene enkele hartstogt en dat uitroept: *Italiam quæro patriam!* Ik wil Italië, ik wil mijn Vaderland."

— Het Journal des Débats geeft in een brief uit Napels van 20 dezer verslag van de ontmoeting der aldaar teruggekeerde commissie, die Koning Victor Emmanuel een adres was gaan aanbieden. De leden dier commissie waren verrukt door de eenvoudige en hartelijke wijze waarop de Vorst hen ontvangen had: Geen hofstoet omringde hem en naar de tot hem gerigte toespraken scheen hij weinig te luisteren, ten einde een gezellig onderhoud te verhaasten, waarin hij onderanderen vroeg of Ferdinand II werkelijk de Napolitanen op zoo wreede en buitensporige wijze behandeld had als de Europesche dagbladen verhaald hebben. Voorts zeide hij, naardien hij geen ander beroep dan dat van Koning geleerd had, zijne Ministers volgens de wenschen der Natie te hebben laten regeren, en dat, dewijl hij noch met rijtuig noch met een schip, maar te paard aan het hoofd zijns legers gekomen was, hij wel gewenscht zou hebben dat door Frans II evenzoo gehandeld ware. „Het geldt hier, zoo vervolgde de Koning, geene zaak van persoonlijke eerzucht, maar het vormen van Italië. Het doet er weinig toe of men Koning over vier of over vier en twintig millioen menschen is, maar er ligt veel aan gelegen dat het Volk, dat dezelfde taal spreekt en uit hetzelfde ras afstamt, één zelfde Vaderland heeft en dat dit Vaderland onafhankelijk is. Wij zijn bestemd om, als wij zulks willen, een groot Volk te zijn. Oostenrijk houdt niet op mij te bedreigen. Nog niet lang geleden liet het mij, door Z. M. den Keizer der Franschen, eene zeer gramstorige nota overhandigen. Dit raakt mij weinig. Oostenrijk heeft het gunstig oogenblik om mij aan te vallen voorbij laten gaan. Het bereidt zich tegen de aanstaande lente voor, maar dan zal ik, door de hulp die gij mij schenken zult, 400,000 soldaten onder de wapenen hebben, en de Italianen kunnen, God dank, nog vechten. De Paus zelf schrijft mij thans met teederheid. De Europesche Mogendheden zijn niet in haar schik; zij knorren, maar geen van haar bedreigt ons, Oostenrijk uitgezonderd. Wij handelen als lieden die te huis zijn, en Europa zal eindigen met de billijkheid en het regt te erkennen. Ik ben over Garibaldi voldaan. Hij is een weinig grillig, maar Italië bezit geen edeler hart en geen edeler zoon. Meermalen bood ik hem artillerie aan, maar hij weigerde die, omdat hij zich met de hoop streelde van Capua met de bajonet te vermeesteren. Zegt aan uwe landgenooten dat ik niet ophouden zal voor allen te zijn wat ik voor mijn kleine Piemont ben geweest. Ik zal mijn pligt doen als Koning en soldaat, laat ons allen dien als Italianen vervullen. Herinneren wij ons dat wij den sleutel van het huis nog niet hebben, maar van nu af aan kunnen wij zeggen dat Italië gevormd is. Laat ons hopen en volharden." Dit gesprek duurde langer dan een uur.

— De vice-admiraal Barbier de Tinan, bevelhebber van het Fransch evolutie-eskader, en de contre-admiraal Mundy, bevelhebber van het Engelsch eskader, hebben, op bevel hunner Regeringen, Napels verlaten, om in de haven van Gaëta te gaan ankeren, de blokkade van welke haven, gelijk men weet, door geen der Europesche Mogendheden erkend wordt.

— Het getal der in Napels ten gunste der aanhechting uitgebragte stemmen heeft, volgens eene hier ontvangen depêche, 154,000 bedragen, welk cijfer dat der kiezers ver overtreft, hetgeen hieraan wordt toegeschreven dat vele personen welke niet ingeschreven waren, op grond van hun beweerd regt en van hunne nationaliteit, tot de stembus toegelaten zijn.

— Volgens Italiaansche dagbladen trekken zoowel de Oostenrijkers als de Piemontezen zeer talrijke troepen op hunne grenzen zamen, welke maatregelen echter tot heden toe wederzijds alleen van verdedigenden aard schijnen te zijn.

— Brieven uit Lombardije zeggen dat de Oostenrijkers te Revera een korps van 20,000 man hebben zamengetrokken, en dat de ex-Hertog Frans van Modena aan het hoofd van 5000 man te Borgoforte staat.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 24 *october*. — Op den verjaardag der Koningin, den 13 november, zal hier de plegtige wijding der aan de nieuw gevormde regementen verleende vaandels plaats hebben.

— De onthulling van het gedenkteeken voor den grondvester van den wetenschappelijken landbouw, Albrecht Thaer, is op den 5 november vastgesteld en wordt door den Prins Regent bijgewoond.

— Groote lof wordt aan den Pruissischen gezant te Turijn, graaf Brassier de St. Simon, gewijd voor den diplomatieken tact, te midden der bezwaren zijner zending aan den dag gelegd. Dat hij zijne instructien zeer streng en gemoedelijk opvolgt kan hieruit blijken dat graaf Cavour zich meermalen door zijne levendige taal getroffen heeft betoond, wat nogtans niet belet dat hij in de Sardinische hoofdstad met de grootste achting behandeld wordt, en men de opregtheid zijner mededeelingen op prijs weet te schatten.

STUTTGARDT 23 *october*. — Ten gevolge der bij het Hof alhier ontvangen telegrafische tijding dat de Keizerin Weduwe van Rusland ernstig ziek geworden is, reist hare dochter, de Kroonprinses van Wurtemberg, morgen vroeg naar Petersburg af.

WEENEN 23 *october*. — Gisteren avond waren al de schouwburgen dezer hoofdstad inwendig buitengewoon verlicht en stond het geheele publiek bij het aanheffen van het Volkslied van zijne zitplaatsen op. Van de stadhouders in alle provincien komen voortdurend berigten in wegens de vreugde, door de jongste besluiten bij de bevolking verwekt. Met name in Hongarije schijnen alle sporen eener vijandige houding geheel te zijn verdwenen.

— Het aantal der in de bureaux van de Hof- en Staatsdrukkerij verkochte exemplaren van het Keizerlijk manifest is tot 80,000 gestegen.

— Reeds weken geleden stond het besluit vast dat den Aartshertog Albrecht, als naar rang en verdienste daartoe in de eerste plaats geregtigd, het opperbevel over de troepen in Italië uitsluitend zou worden opgedragen, maar de Aartshertog wees die benoeming van de hand en verzocht den Keizer dat opperbevel den zoo algemeen vereerden generaal Benedek op te dragen, zoo als dan ook geschied is: maar toen zulks in de hooge militaire kringen bekend werd, waren verscheiden generaals, waaronder bereids op disponibiliteit gestelde, daardoor zeer geërgerd, naardien zij die onderscheiding voor zich zelf begeerden. Aangezien men nu echter niet ten tweeden male het lot der provincien en dat des legers ter liefde der ancienneteit op het spel wilde zetten, bleef het besluit gehandhaafd, en verzocht de Aartshertog Albrecht, om de zich gekrenkt wanende generaals het voorbeeld der zelfverloochening te geven, het bevel over hetzelfde legerkorps te mogen hebben aan welks hoofd Benedek ten vorigen jare stond, en waarvan de divisie deel uitmaakte aan wier spits zich de Aartshertog het kruis der Theresia-orde verwierf. De omstandigheid dat hij thans vrijwillig het bevel over eene kleinere legerafdeeling aanvaardt, zal er ongetwijfeld toe bijdragen om de rangzuchtige generaals tevreden te stellen.

— Volgens de Donau Zeitung zal de bijeenroeping van den aanstaanden Landdag op den grondslag der oude Landswet van het jaar 1608 geschieden, natuurlijk met inachtneming der bijzondere regten, door latere wetten aan sommige corporatien verleend.

Per Telegraaf.

LONDEN 26 October.

Het agentschap Reuter meldt uit Konstantinopel, den 20 dezer. dat Prins Couza naar Moldavië is teruggekeerd. Men verwachtte eene gedwongen leening. Ali pacha is tot minister van buitenlandsche zaken benoemd. Het ontslag van Riza pacha werd te gemoet gezien.

De Daily News noemt de gemaakte gevolgtrekkingen uit het artikel der Preuszische Zeitung wegens de bijeenkomst te Coblenz geheel onjuist. Die bijeenkomst heeft de Engelsche staatkunde in niets gewijzigd, en de depêche van lord Russell aan den heer Hudson, van 31 augustus, heeft het beginsel der non-interventie niet geschonden. Het was vermoedelijk dat Oostenrijk, door Piemont aangevallen, overwonnen zou hebben. De heer Thouvenel had aan Prins Metternich verklaard dat Frankrijk het bezit van Toskane en de Romagna niet aan Piemont waarborgde, en de nota van 31 augustus, in welke op het gevaarlijke van een aanval tegen Venetië gewezen werd, was dus eene dienst aan Piemont.

Latere depêche.

Men heeft hier berigt uit New-York van 13 dezer. Bij gelegenheid van den plegtigen intogt naderde een persoon den Prins van Wallis, voegde hem beleedigingen toe en dreigde hem een zwaren slag te geven, dien de Prins gelukkig ontweek. De dader is een Engelschman en wordt voor krankzinnig gehouden.

PARIJS 25 October.

De Opinion Nationale zegt heden avond dat men verzekert dat de Russische zaakgelastigde te Parijs eene depêche uit Warschau ontvangen heeft, die inhoudt dat in de zamenkomst der Souvereinen het houden van een Congres in beginsel is aangenomen.

PARIJS 26 October.

De baron von Hübner werd heden in een bijzonder gehoor bij den Keizer toegelaten en vertrekt morgen naar Chantilly, om twee dagen bij lord Cowley door te brengen.

Te Napels en in al de provincien is de toevloed der ingezetenen om vóór de vereeniging met Sardinië te stemmen buitengewoon sterk geweest en de rust geen oogenblik verstoord.

WEENEN 25 October.

Wanordelijkheden zonder beteekenis, hoofdzakelijk door het gepeupel en de straatjongens verwekt, hebben bij gelegenheid der illuminatien te Pesth plaats gegrepen. Die wanordelijkheden ondervonden de algemeene afkeuring der weldenkenden van alle partijen.

WARSCHAU 25 October.

De Keizer van Oostenrijk legde heden morgen ten half tien ure een bezoek aan den Keizer van Rusland, in het slot Belvédère, af. De Keizer van Rusland, de Keizer van Oostenrijk, de Prins Regent en de Ministers die hen vergezelden, hebben zich heden in Conferentie vereenigd. Die Conferentie duurde een uur. Waarschijnlijk zal de Keizer van Oostenrijk morgen den Keizer van Rusland en den Prins van Pruissen naar Skierniewicz tot het houden van eene jagtpartij vergezellen. Frans Joseph zal aanstaanden zondag te Weenen teruggekeerd zijn.

WARSCHAU 26 October.

Ten gevolge der ziekte van de Russische Keizerin Moeder is het reisplan des Keizers veranderd. Er wordt geen jagtpartij gehouden. De Keizer van Oostenrijk vertrekt heden voormiddag, Keizer Alexander en de Prins Regent vertrekken in den namiddag.

TURIJN 26 October.

De Opinione berigt, dat de kommandeur Minghetti tot minister van binnenlandsche zaken in het Sardinische Kabinet benoemd is, ter vervanging van den heer Farini, die tot buitengewoon Koninklijk commissaris te Napels is benoemd. De markies Montezemolo zal als buitengewoon commissaris naar Sicilië gaan, met den ridder Cordova als zijn secretaris.

MADRID 26 October.

In de gisteren gehouden zitting der Cortes hebben de leden der oppositie aangekondigd, dat zij voornemens waren interpellatien tot de Ministers te rigten, betreffende de buitenlandsche staatkunde. De Ministers hebben zich bereid verklaard daaraan te voldoen, doch die interpellatien zijn verdaagd. Nadat Spanje geprotesteerd had tegen het inrukken der Sardinische troepen op Romeinsch en Napelsch grondgebied, heeft de Regering bevel gezonden aan haren gezant te Turijn, die hoofdstad te verlaten. Een Spaansche zaakgelastigde zal daar evenwel blijven.

LONDEN 26 October.

KOFFIJ onveranderd. — SUIKER. Geraffineerde met veel vraag tot 1/ hooger. — RIJST geanimeerd; 20,000 balen zijn verkocht. — THEE nagenoeg zonder handel. — BOTER. Friesche 118 sh. — GRANEN onveranderd. — OLIEN. Raap- (bruine) £ 42; Patent- £ 45; Lijn- £ 30.

LIVERPOOL 26 October.

KATOEN. 12,000 balen werden tot gesouteneerde prijzen verhandeld. In het geheel zijn deze week omgezet 65,000 balen.

MADRID 25 October.

Spanje 1¾ pc. 40.60; dito 3 pc. 48.50.

LONDEN 26 October.

De 3 pc. Geconsolideerden 92⅞. Rusland 4½ pc. 93⅜. Spanje 3 pc. 48¾. Portugal 3 pc. 44¾. Mexico, 3 pc. 22½. Grenada Uitgest. 6¼. Holland 4 pc. 99¾; dito 2½ pc. 64¾.

PARIJS 26 October.

Frankrijk 3 pc. 69.05; dito 4½ pc. —; Cred. Mob. 708. Spanje 1¾ pc. 39⅜; dito binnenl. 3 pc. 47⅛.

WEENEN 26 October.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 64.50; dito Nationale 5 pc. 76.30. Wissel Londen *f* —.

FRANKFORT 26 October.

Oostenr. Metalliek 5 pc. 46⅝; dito Nation. 5 pc. 55⅛.

ANTWERPEN 26 October.

België 4½ pc. 97¾. Oostenrijk Metall. 5 pc. 47¼; dito Nation. 5 pc. 56. Spanje 3 pc. 46⅞; dito 1⅞ pc. 38⅞.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 26 October.

De Gemeenteraad alhier heeft in de heden gehouden zitting de behandeling der gemeente-begrooting voor 1861 ten einde gebragt.

In den loop der discussie is onder anderen bepaald:

1°, de jaarwedde van den Burgemeester van *f* 4000 op *f* 6000 te verhoogen en die van den Secretaris onveranderd te laten.

2°, de jaarwedde van den havenmeester op *f* 2000 vast te stellen en hem verder 5 pct. perceptie-loon toe te leggen van het binnenhavengeld, benevens *f* 500 voor bureau-kosten.

3°, den commissaris van politie, die de afrekeningen doet met de bruggenwachters, *f* 200 'sjaars toe te leggen.

Van de heden gehouden zitting geven wij in ons volgend N.° een nader verslag, terwijl van de gisteren gehouden ochtend- en avondzitting in het bij dit N.° behoorend Bijvoegsel een breedvoerig verslag is opgenomen.

Z. M. heeft goedgevonden den schout bij nacht G. Vogelpoot, kommandant en inspecteur van Zijner Majesteits zeemagt in Oost-Indië, te benoemen tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw; — tot burgemeester der gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Houtrijk en Polanen te benoemen J. L. van der Burch, ten einde deze betrekkingen gelijktijdig met die van burgemeester der gemeente Zuidschalkwijk te bekleeden.

Bij Koninklijk besluit is aan den heer J. W. Smitt Jr. eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van hoofd-controleur ten kantore van waarborg der gouden en zilveren werken te Amsterdam, behoudens aanspraak op pensioen, en zijn voorts bij hetzelfde besluit benoemd: tot hoofd-controleur van het waarborgkantoor der gouden en zilveren werken te Amsterdam de heer H. W. H. Kist, thans controleur van den waarborg te Groningen; tot controleurs bij de onderstaande kantoren van waarborg der gouden en zilveren werken, als: te Groningen de heer P. Haesebroeck, thans controleur van den waarborg te Maastricht; te Maastricht de heer H. W. Vrijdag, thans controleur van den waarborg te Roermond; te Roermond de heer J. W. M. G. van Kervel, thans essaijeur van het waarborgkantoor te Middelburg.

Z. M. heeft goedgevonden: 1°, aan J. Keizer Vlielander, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als majoor-kommandant van het 2de bataillon rustende schutterij in het 1ste district der provincie Zuidholland, met vergunning om de uniform der schutterij en de aan zijnen rang van majoor verbonden onderscheidingsteekenen voortdurend te blijven dragen; 2°, tot majoor-kommandant van het 2de bataillon rustende schutterij in het 1ste district der provincie Zuidholland te benoemen J. A. Smits van Nieuwerkerk, vroeger kapitein bij de dienstdoende schutterij te Dordrecht.

De heer A. G. Fraser is erkend als Vice-Consul van Denemarken te Rotterdam.

Beroepen bij de Hervormde gemeente: te Nijkerk op de Veluwe (wegens het bedanken van ds. ten Bokkel Huinink) ds. A. P. A. du Cloux, pred. te 's Greveldduin Cappelle; — te Zandpoort (cl. Haarlem) de kandidaat H. Oort, th. dr.

Bedankt voor het beroep naar Cortgene (Zeeland) door ds. A. Piper, pred. te Waarder en Lange Ruige Weide.

Z. M. heeft aan ds. J. H. Brouwer, pred. bij de Hervormde gemeente te Venlo en Blitterswijk, verleend eervol emeritaat met pensioen, ingaande 1 januarij 1861.

HELLEVOETSLUIS 26 *october*. — Gisteren is alhier buiten dienst gesteld Zr. Ms. schroefstoomschip Montrado, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee jhr. van Capelle. De état-major is op non-activiteit gesteld en de equipage is overgegaan op het wachtschip.

DELFT 25 *october*. — De harddraverij, gisteren te Berkel gehouden, werd, begunstigd door schoon weder, door een aanzienlijk aantal belangstellenden bezocht. Twaalf paarden namen aan den wedstrijd deel. De prijs, een zilveren inktstel, werd behaald door het paard van den heer F. Niemeijer, te Bleiswijk, en de premie, een schildpadden cigarenkoker met zilver gemonteerd, door het paard van den heer C. van der Burg Gz., te Berkel.

'S GRAVENHAGE 26 *october*. — In deze residentie zijn aangekomen en afgestapt aan het Hôtel de l'Europe, de heeren Nicolayeff, officier in Russische dienst, H. de Boe, lid der Kamer van Vertegenwoordigers in België, von Stephany, Bumke en Gerrdorff, officieren in Pruissische dienst, en in het Hôtel Paulez, de heeren Louis Gallait, historieschilder, van Brussel, A. Reineck, luitenant bij de Grieksche artillerie, en A. Coummodora, grondeigenaar te Athene.

— Het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland heeft heden uitspraak gedaan in de gisteren door ons gemelde zaak van Fuyk c. s. Het Hof heeft C. Fuyk en J. Fuyk schuldig verklaard aan diefstal van goederen, hun als schippers toevertrouwd, en J. van Dijk, werkman te Alblasserdam, aan medepligtigheid aan dien diefstal door het des bewust helen van het gestolene. Te dier zake zijn zij ieder veroordeeld tot eene correctionele gevangenisstraf van twee jaren. — Voorts heeft het Hof A. Jansen, metselaar te Schiedam, veroordeeld tot vier maanden gevangenisstraf, wegens diefstal van een aan zijn kameraad toebehoorenden jas.

— Op 1 november zal, naar men verneemt, van hier naar Bergen-op-Zoom vertrekken een detachement van het alhier in garnizoen liggend 3de regement dragonders, sterk 1 officier en 25 onderofficieren en manschappen, tot het geven van onderrigt in de rijdkunst aan de onbereden officieren van dat garnizoen.

— Gisteren avond omstreeks elf ure ontstond brand in de hoedenfabriek van den heer P., in het Westeinde alhier, welke brand zich aanvankelijk dreigend liet aanzien. Zeer spoedig waren de heer burgemeester, de opperbrandmeester en andere autoriteiten op de plaats des onheils aanwezig. Drie brandspuiten, welke toegesneld waren, hebben echter geen water gegeven, daar de brand door de krachtsinspanning van de werklieden der fabriek zelve is gebluscht.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaturdag den 27 dezer bestaan uit: Norma, grand-opéra, en La Pensionnaire mariée, vaudeville.

HAARLEM 25 *october*. — In de gisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad heeft de commissie van finantien een gunstig verslag uitgebragt op het voorstel van Burgemeester en Wethouders, volgens hetwelk, bij suppletoire begrooting, in ontvang wordt gebragt *f* 14,000 voor de in dit jaar te betalen werkzaamheden in het Pand en voor den weg en de brug naar den Meerpolder, te vinden op het batig slot der rekening van 1859, en gelijk bedrag in uitgaaf. Deze suppletoire begrooting is vastgesteld.

— Gisteren is alhier aan het prov. gouvernement, bij inschrijving en opbod, in het openbaar aanbesteed: De aanleg van een besteend Rijshoofd en een paalscherm benoorden het Noorderdorp op het strand te Petten. Hiervan is aannemer geworden de heer J. van Haaften, te Sliedrecht, voor *f* 21,700. Heden is aanbesteed het afsnijden van een bogt op het Noordhollandsche kanaal, benoorden Buiksloot. Aannemer de heer D. E. de Koff, te Haarlem, voor *f* 59.500.

— De watertoestand van den Haarlemmermeerpolder, is, dank zij der gunstige weersgesteldheid en de krachtige werking van den Lijnden, reeds veel verbeterd en zal nog gunstiger worden door de hulp van den Cruquius, welke stellig nog deze week in werking komt, en niet over 14 dagen, zoo als het berigt uit Haarlemmermeer veronderstelt. De vooruitzigten zijn dus zeer opgeklaard, en men behoeft niet bevreesd te zijn, dat men het ongehoorde feit zal beleven, dat een polder van circa 18,000 bunders, in het natte jaargetijde, bij hoog water, geheel zonder bemaling zal zijn. Hoe veel water in eenige dagen bij stroomen is nedergevallen, kan dááruit blijken, dat de Lijnden den 8 dezer het water op meer dan zomerpijl 5.05 A. P. had gebragt en dat het, niettegenstaande de werking van dat stoomtuig, tot gemiddeld 4.35 is verhoogd.

NIEUWE DIEP 25 *october*. — In de aanstaande week vertrekt Zr. Ms. flotille-vaartuig Haarlemmermeer naar Oost-Indië en zal het kort daarna door de Reteh gevolgd worden.

UTRECHT 26 *october*. — Hier ter stede zijn, naar men reeds berigt heeft de opmetingen en afbakeningen begonnen voor den Zuiderzee-spoorweg, of de centrale lijn. Het plan schijnt, de verbinding aan den Rijnspoorweg daar te stellen buiten de Katharijnepoort, en door de Weerd heen den weg naar Amersfoort in te slaan.

SLUIS 23 *october*. — Sedert eenigen tijd vertrekken uit deze stad vele personen naar Rijssel, alwaar zoowel in de fabrieken, als aan de fortificatie-werken der stad, overvloedig werk schijnt te vinden te zijn. De vertrokkenen behooren allen tot de mindere klasse; hun aantal wordt op ruim 80 geschat.

ZUTPHEN 25 *october*. — De commissie voor de Staatspoorwegen is gisteren alhier geweest, en heeft het terrein bij den IJssel, alwaar de spoorwegbrug en het station zullen gebouwd worden, opgenomen.

ZWOLLE 25 *october*. — Op het vermoeden dat de te Neuenhuis wegens landlooperij aangehouden persoon, zich noemende Jan Harm Schröder, welligt de ontvlugte Peter Schäffer, de makker van den beruchten Brinkman, zou zijn, hebben zich twee Rijksveldwachters, die gemelden Schäffer persoonlijk kennen, naar de grenzen begeven, om den arrestant in oogenschouw te nemen, in welken zij Schäffer niet hebben herkend. Het is echter niet te betwijfelen of de zich noemende Schröder is een ontvlugte misdadiger uit Nederland, van wien men weldra nadere bijzonderheden zal vernemen.

— Uit Ambt Hardenberg wordt gemeld, dat een landbouwer in het afgeloopen voorjaar een stuk grond met aardappelen had bepoot, die van ééne soort waren, maar het land, dat overal van eene gelijke hoedanigheid was, gedeeltelijk met koemest en gedeeltelijk met paardenmest had voorzien. Bij de rooijing ontdekte men nu, dat de paardenmest meer dan het dubbel effect had uitgeoefend in de opbrengst van het aardappel-product.

DEVENTER 23 *october*. — Heden had alhier de eerste najaarsmarkt plaats. De aanvoer bestond uit 200 koeijen en 31 paarden. Vele vreemde kooplieden bezochten de markt; nogtans was de handel flaauw en de omzet wegens de te hoog gevorderde prijzen door de houders zeer beperkt.

OMMEN 24 *october*. — Deze week is hier eene laatste partij van ruim 1000 stuks halfjarige kalveren doorgevoerd, allen in Friesland en Drenthe opgekocht voor *f* 25 tot *f* 45, voor rekening van één Pruissisch veehandelaar.

MEPPEL 24 *october*. — Onze gazfabriek zal weldra hare voltooijing erlangen. Van wege de heeren Enthoven en Comp. zijn reeds personen aangekomen, om de machines te plaatsen en de pijpen door de straten te leggen. In overleg met den directeur is de heer Caron, directeur van de gazfabriek te Tiel, insgelijks overgekomen, om in het belang van de gemeente de zaak te bevorderen.

GRONINGEN 25 *october*. — Gisteren werd voor het Provinciaal Geregtshof alhier eene zaak behandeld, die in deze stad eene groote belangstelling heeft opgewekt. Dien dag stond namelijk te regt de kleêrmaker H. G. Engels, hier ter stede woonachtig, beschuldigd van moedwilligen doodslag, daar hij in den nacht van den 21 op 22 junij ll. aan zijne vrouw zoodanige slagen, stooten en kwetsuren moet hebben toegebragt, dat zij ten gevolge daarvan kort daarna is overleden. Nadat het Hof zich met de voorlezing van de op deze zaak betrekkelijke stukken, het afhooren van 2 deskundigen en 17 getuigen en de ondervraging van den beschuldigde onledig had gehouden tot des namiddags half vier ure, werd de verdere behandeling der zaak uitgesteld tot dien avond half zes ure. De Procureur-Generaal voerde toen het woord en requireerde ten slotte de schuldigverklaring van den beschuldigde aan de hem ten laste gelegde misdaad en diens veroordeeling deswege tot tuchthuisstraf van niet minder dan 5 en niet meer dan 20 jaren en in de kosten, — waarna de verdediger van den beschuldigde, mr. P. C. J. G. Hecker, advokaat alhier, het woord voerde. Ten 7 ure werd het onderzoek gesloten en de uitspraak van het arrest bepaald op 31 october aanstaande.

— Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Evertsen, onder bevel van den kapitein ter zee M. C. van Vreeland, is den 22 dezer van Toulon te Port Mahon aangekomen. Aangaande de oogziekte, vóór eenige maanden te Lissabon onder de bemanning van dien bodem ontstaan, waardoor een twintigtal matrozen werd aangetast, verneemt men nader dat zij gedurende het verblijf te Toulon stationair was gebleven, in de laatste dagen echter was toegenomen, zoodat aldaar een vijftigtal lijders in het hospitaal is achtergebleven.

STATEN-GENERAAL.

Begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1861.

Het wetsontwerp tot vaststelling dezer begrooting wijst een eindcijfer aan van *f* 220,230, zijnde *f* 8950 meer dan aangevraagd is voor 1860.

Omtrent de artt. 3 en 7 van het wetsontwerp heeft de Minister van Justitie een nieuw stelsel omhelsd, dat, in de Memorie van Toelichting, volgenderwijs wordt toegelicht:

Onder de bestaande bepalingen, betreffende den arbeid der gevangenen, die herziening vorderen, behooren ook die betrekkelijk de percentsgewijze en bijzondere belooningen van de directeuren, de meesterknechts en de bedienden bij den arbeid, waarvoor nog in deze begrooting, onder art. 3, onderdeel *a*, de noodige gelden zijn uitgetrokken. Bij de instelling dezer belooningen zijn de tractementen der directeuren van het fabriekwezen in de groote strafgevangenissen met een vierde gedeelte verminderd. Deze vermindering bedraagt voor ieder der betrokken directeuren *f* 450.

De percentsgewijze belooning wordt berekend naar het bedrag der facturen van de in den loop van het jaar afgeleverde en goedgekeurde goederen, en die berekening is op dien voet gedaan, dat de percentsgewijze belooning het beloop der tractementsvermindering eenigzins kan te boven gaan; doch daarentegen zijn de directeuren aansprakelijk voor de schade, die wegens afkeuring van goederen mogt worden geleden. Het gebeurt echter niet zelden, dat de percentsgewijze belooning minder bedraagt dan het ingehouden een vierde gedeelte van het tractement. In dat geval kan de percentsgewijze belooning door eene *bijzondere belooning* worden aangevuld, indien het lage bedrag der factuurwaarde aan oorzaken is toe te schrijven, welke buiten het bereik liggen van den directeur of onafhankelijk zijn van zijnen ijver en zijne bekwaamheid. Aan de directeuren in de overige strafgevangenissen, waar voornamelijk *confectiewerk* wordt verrigt, mitsgaders aan de meesterknechts en aan de bedienden bij het werk, is mede percentsgewijze belooning toegekend, doch zonder vermindering van tractement. Ook deze beambten zijn dien ten gevolge aansprakelijk voor schade. Zoowel de percentsgewijze als de bijzondere belooningen worden jaarlijks bij Koninklijk besluit geregeld en toegekend.

De Minister van Justitie kan zich met dit stelsel van belooning van deze ambtenaren niet vereenigen. Het komt hem voor dat de gevangenissen daarbij te veel het karakter van fabrieken en werkplaatsen aannemen en het doel van den arbeid, bevordering van orde en tucht door het bezig houden der gevangenen, gepaard met de moeijelijke zorg voor hun levensonderhoud bij ontslag, niet genoeg in het oog wordt gehouden. De percentsgewijze belooning toch berust op het denkbeeld van een *noodigen* prikkel ter vermeerdering zooveel mogelijk van de verdiensten van den Staat als fabriekant. En die prikkel zelfs verliest veel van zijne kracht, wanneer de zekerheid bestaat dat de tractementsvermindering nimmer verlies zal doen ontstaan dan bij schade door schuld berokkend, die toch altijd ten laste van degenen, die haar berokkenen, zou moeten komen. Het maakt dus een punt van onderzoek uit, hoe dit onderwerp, zonder de belangen van den arbeid uit het oog te verliezen, op eene andere billijke wijze nader zal kunnen worden geregeld. In afwachting dier regeling, die in den loop van het volgende jaar, naar men zich vleit, haar beslag zal erlangen, is de begrootingspost op den bestaanden voet behouden.

De premien aan gevangenen, welke zich door hunnen ijver en hunne bijzondere bekwaamheid in het werk onderscheiden, werden tot dusverre ingevolge een Koninklijk besluit van 4 februarij 1828, n.° 82, uit de voordeelen der kantines, in de strafgevangenissen bestreden. Met de geheele instelling der kantines, gelijk zij thans geregeld is, staat de toekenning der premien in naauw verband. Het is intusschen den Minister gebleken, dat het noodzakelijk is, sommige der bestaande voorschriften op de dienst der kantines in de gevangenissen en, in verband daarmede, de bepalingen nopens het gebruik van *fictive munt* binnen de gevangenissen, en de hier bedoelde premien te wijzigen. Het koopen in de kantine van eet- en drinkwaren is tegenwoordig over het algemeen op te ruime schaal toegestaan. Daarin is een misbruik gelegen, waardoor de goede zijde der kantine voor een groot gedeelte wordt weggenomen, het doen van onnoodige uitgaven bevorderd, en vooral het begrip te zeer verzwakt, dat de gevangenis eene plaats is waar *straf* wordt ondergaan.

Aan den anderen kant behooren tot de artikelen, behalve eet- en drinkwaren, in de kantine verkrijgbaar, de zoodanige, die door den gevangene niet gekocht, maar hem kosteloos door het Rijk verstrekt moeten worden. Ook het gebruik van fictive munt, waardoor den gevangenen, die in het bezit van geenerlei geld moeten zijn, het bezit van een geldswaarde vertegenwoordigend voorwerp gegund wordt, waarvan in meer dan één opzigt misbruik kan worden en wordt gemaakt, moet voortaan geweerd worden.

Bepalingen omtrent deze en daarmede verwante onderwerpen zijn ontworpen, en daaromtrent worden de adviesen ingewonnen van de besturen van sommige voorname gevangenissen. Het voornemen bestaat, die voorschriften met 1° januarij 1861 in werking te doen treden. Het gevolg intusschen dezer nieuwe regeling zal zijn, dat de kantines zullen ophouden winstgevend te wezen, en dat dus de voorname bron, waaruit de premien voor den arbeid bekostigd worden, zal ophouden te vloeijen.

Die winstgevendheid der kantine is een misbruik, dat zich in sommige opzigten op vrij groote schaal vertoont. Dat misbruik moet ophouden. Wat de gevangene in de kantine kan koopen, moet hij tot denzelfden prijs betalen, als waarvoor het voorwerp is aangekocht.

De premien voor den arbeid zijn intusschen nuttig, ter aanmoediging van de gevangenen, ter bevordering van nuttige bezigheid in de gevangenissen, het meest geschikte middel tot handhaving van orde en tucht, en het middel tevens, om den gevangene, met het oog op zijn ontslag, zooveel mogelijk te bekwamen in het ambacht, vroeger door hem gedreven en in de gevangenis voortgezet, of wel daar aangeleerd. De premien moeten dus behouden blijven, maar de gelden daartoe ten laste van den Staat gebragt worden. Tot dat einde strekt art. 7, dat voor de eerste maal op de begrooting wegens den arbeid der gevangenen voorkomt.

Ter voldoening aan het daartoe bij de behandeling der begrooting voor 1860 geuit verlangen is bij de Memorie overgelegd den staat van den arbeid der gevangenen in de huizen van verzekering en van arrest over 1859, waaruit blijkt wat zoowel door de *cellulair* als door de *gemeenschappelijk* opgesloten gevangenen in deze huizen voor rekening van het Rijk en voor rekening van particulieren is verrigt. Voorts is daarbij gevoegd een overzigt van de bevolking der gevangenissen op den 1sten julij 1860, waaruit blijkt dat zij bedroeg: crimineel veroordeelden 1222, correctioneel veroordeelden 1959, jeugdige vrouwelijke veroordeelden 30, jeugdige mannelijke veroordeelden 123, ongevonnisden 458, krankzinnige gevangenen 6, hulphuis van arrest te Amsterdam 54, huis van verbetering en opvoeding te Alkmaar 69, totaal 3921.

Eindelijk is overgelegd eene raming der inkomsten van den arbeid der gevangenen over 1861, waarvan het cijfer bedraagt *f* 238,450. In verhouding tot de uitgaven, begroot op *f* 220,230, kan derhalve het batig slot der rekening van de ontvangsten en uitgaven wegens den arbeid der gevangenen over 1861 bij raming op *f* 18,220 worden gesteld, welke som, als vermoedelijk saldo dier dienst, in de raming der Staatsinkomsten over 1861 is opgenomen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 26 October.

OVERLEDEN: H. van Loon, jd., 38 j. — A. J. Mulder, man van M. C. van Lingen, 78 j. — E. de Hoog, d., 1 j. — T. Ulen, vrouw van J. F. Schot, 29 j. — C. A. den Toom, vrouw van C. van Sidderen, 32 j. — C. Ulrich, z., 1 j. — F. de Beer, z., 1 j. — A. C. Zaan, vrouw van H. Warners, 38 j. — C. M. Moreel, d., 7 j.

BEVALLEN: E. Reyken, geb. Latouer, d. — C. van Hattem, geb. Hoos, z. — J. C. Kreft, geb. van Olffen, z. — A. M. L. Egelie, geb. Rolvink, d. — E. S. A. Minderop, geb. Marcelis, d.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, voor Passagiers en Goederen, om einde dezer maand te vertrekken, het Nederl. Campagne-Barkschip Pa[illegible]an, kapit. A. Kooy. Adres de Heeren de Groot,

Roelants & Co., te Schiedam, en de Cargadoors P. A. van Es & Co., alhier.

ATAVIA en SOURABAIJA, het snelzeilend gekoperd Nederl. Barkschip Krimpenerwaard, kapit. F. W. van Heyningen. Adres bij de Reeders Slingeland & Lehr, en bij de Cargadoors D. Burger & Zoon.

ATAVIA en SOERABAIJA, voor Passagiers, het Nederl. Barkschip Delft, kapit. L. van Geelkerken; voerende een geëxamineerden Scheepsdoctor en vertrekt in den loop der maand November. Adres bij de Reeders Bonke & Co. en de Cargadoors Wambersie & Zoon.

OSTON, het Nederl. Galjootschip Marinus en Geertruida, kapit. J. van der Tas; vertrekt laatste helft van October. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

OSTON, het Nederl. Schoonerschip Sirene, kapit. J. Schroot; vertrekt met aanvang November. Adres bij Wambersie & Zoon.

OSTON, het Ned. Brikschip Minerva, kapit. G. T. van Ommeren. Adres bij Wambersie & Zoon.

OSTON, het Nederl. Brikschip Presto, kapit. F. F. Cremer. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

UBLIN, het Nederl. Kofschip Sophia, kapit. A. Hanzen; vertrekt 10 November. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

ENUA, het snelzeilend Nederl. Schoener-Galjootschip Martha Hendrika, kapit. W. van Wattum. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

UERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

ERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

ERSEY (via NEWHAVEN) het Engelsch Kotterschip Marco, kapit. Fr. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

ISSABON, het Hoekerschip Kleinkinderen, kapit. D. Haddeman. Adres bij Seeuwen & Co.

ONTEVIDEO en BUENOS-AYRES, het Nederlandsch gekoperd Schoenerschip Twee Cornelissen, kapit. B. A. Potjer. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

EW-ORLEANS, het Amerik. Fregatschip Alexandrine, kapit. E. Titcomb. Adres bij Wambersie & Zoon.

EW-YORK, het Amerik. Fregatschip Cairo, kapit. D. C. Wooster. Adres bij Wambersie & Zoon.

EW-YORK, het Bremer Fregatschip Hermann, kapit. F. Kuhlmann. Adres bij Wambersie & Zoon.

EW-YORK, het Pruissisch Fregatschip Arnold Boninger, kapit. J. D. Hashage. Adres bij Wambersie & Zoon.

HILADELPHIA, het Nederl. Galjootschip Cadzandria, kapit. T. R. Oomkens; vertrekt begin van October. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

OERABAIJA (direct), mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip Cheribon, kapitein W. J. Coers. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

TETTIN, het Pruissisch Schoenerschip Albert, kapitein J. J. Wiese. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

TOCKHOLM, het Pruissisch Schoenerschip Alwine, kapit. F. Biedenweg. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Te Vlaardingen:

IBRALTAR en MALTA, het Nederl. Hoekerschip Oceaan, kapit. G. van Duffelen. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Te Amsterdam:

INGAPORE, DECIMA en KANAGAWA, het nieuw gebouwd, gekoperd Nederl. Clipper-Barkschip Martha Theresia, kapit. J. Visser Ez. Adres bij de Coningh & Co., te Amsterdam, of Murk Lels, te Alblasserdam.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 26 October.

	2 maanden.	Kort.	
Londen...	11.62½	11.70	
d.° 3/m.	11.57½	—	
Parijs . .	55½	55 13/16	
d.° 3/m.	55⅜		
Bordeaux.	55¼	55 9/16	
Genua...	45¾	—	
Livorno. .	45⅝	-	
Napels . .	78	—	
Petersb. .	170	—	
Hamburg.	35 1/16	35 5/16	
d.° 3/m. .	35	—	
Antwerp .	—	1⅞	v
	6 weken.	Kort.	
Frankfort	99¾	—	
Augsburg	99¼	—	
Weenen. .	85	—	
Triest. . .	84⅝	—	

Disconto 3 en 3½ pc.
Parijs 1 m. —.

AMSTERDAM 26 October.

	2 maanden		zigt.	
Londen. .	11.62½	g	11.72½	g
Parijs. . .	55½	g	55 13/16	g
Bordeaux.	55¼	g	—	g
d.° ½ m.	55⅝	g	—	g
Genua . .	45⅞	g	—	g
Livorno. .	45⅝	g	—	g
Napels . .	77½	g	—	g
Hamburg.	35⅛	g	35 5/16	p
	3 maanden.		Zigt.	
Madrid . .	240	g	—	g
Cadix. . .	241	g	—	g
Sevilië . .	237	g	—	g
Bilbao . .	238	g	—	g
Lissabon	41⅛	g	—	g
Porto. . .	41	g	—	g
Petersb. .	169	g	—	g
	6 weken.		Zigt	
Weenen ..	86	g	—	g
Augsburg	99½	g	—	g
Frankfort.	99⅝	g	—	g

Rotterdam ½.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,
in het Logement DE ZWAAN, te Delfshaven.

N.° 1. 3 Bunders 86 Roeden 65 Ellen Weiland, gelegen te Delfshaven in den Bosse Polder, voor ƒ 5800 verkocht.

N.° 2. 3 Bunders 85 Roeden 78 Ellen Weiland, Buitengors enz., gelegen te Oud en Nieuw Mathenes in den Bosse Polder, voor ƒ 4570 verkocht.

N.° 3. 4 Bunders 30 Roeden Weiland, Buitengors enz., gelegen als voren, voor ƒ 4790 verkocht.

Beursberigten.

ROTTERDAM 26 October.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld	3	pCt.	75 7/16		
"	dito dito	4	"	97 11/16		
Portugal..	Obl. 1856/7/9.	3	"	42 9/16	42⅝	42⅝
Rusland ..	Obl. te Amst.	4½	"	89 7/16	89½	89 7/16
"	Obl. te Londen	3	"	61¼	61 5/16	61¼
"	bij Stiegl. 1855	5	"	95 11/16	95¾	95 11/16
"	Spoorw. Aand.	5	"	202		
Pruissen,.	Obligatien......	4	"	102⅝	102 11/16	102⅝
Oostenr...	Oblig. Metall.	2½	"	24 3/16	24¼	24¼
"	dito dito	5	"	44 13/16	45 1/16	45
"	dito Nat. Met.	5	"	53	53 3/16	53 3/16
"	Ad. fl 250 1854		ƒ	202	204	204
Griekenl.	Obligatien.......	5	"	5¾		

De beurs onderscheidde zich heden slechts door eenige prijsverhooging op Oostenrijksche fondsen, in welke de handel tamelijk levendig was.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Oostenrijk, Metalliek, Nieuwe te Amst., 5 pc., 68, 68⅛, 68⅛; dito Oude, 5 pc., 45⅛; dito Nationale, 5 pc., 53 5/16; Weener Loten 1860, ƒ 401. Rusland, Certificaten 1855, 5 pc., 95⅝.

AMSTERDAM 26 October.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld	2½	pCt.	63	63 1/16	63
"	dito dito	3	"	75⅝	75¾	75¾
"	dito dito	4	"	97 9/16	97 11/16	97 9/16
"	Amort. Synd.	3½	"			
"	Hand. Maats.	4½	"			
"	O.-I. Leening	4	"			
"	Holl. Sp.	4½	"			
"	Rijnsp. 2de L.	4½	"	97		
"	M. van Weld.	4	"			
België, ..	Cert. *Rothsch.*	2½	"			
Frankrijk,	Certificaten..	3	"			
Spanje...	Buitenlands..	1¾	"	39¼	39 5/16	39 5/16
"	dito	3	"	47⅝		
"	Binn. a ƒ 6000	3	"	46⅜	46 7/16	46 7/16
"	Amort. Schuld	......		23¼	23 5/16	
"	Bew. v. Coup.	......		6⅜		
Portugal,	Obligatien...	3	pCt.	44 3/16	44¼	44 3/16
"	dito 1856/59.	3	"	42 9/16	42⅝	42⅝
"	dito Uitgest..			33½	34	
Rusland,	Ob. *Hope en C.*	5	"	101⅝		
"	dito 1828/29..	5	"	101		
"	Cert. 1831/33	5	"	85⅜		
"	d.° 1840.....	4	"	76⅜		
"	d.° *Stieglitz*..	4	"	76 13/16	76⅞	76⅞
"	d.° d.° Nieuwe	5	"			
"	d.° d.° 1855 N.	5	"	95¾		
"	d.° te Lond.	4½	"	90⅛		
"	d.° v. Assign..	6	"			
"	Inschr. dito..	6	"			
Polen,...	Aand. 1835..	....	ƒ	164		
"	Obligatien...	4	pCt.			
Pruissen,	Oblig. 1859..	5	"	102⅝		
"	Aand. 1854 ..	3½	"	200		
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.*	5	"			
"	d.° dito	4	"			
"	d.° Met. Oude	5	"	44⅞	45 3/16	45 3/16
"	d.° N. te Ams.	5	"	68 1/16	68¼	68¼
"	d.° Nat. Met..	5	"	53 1/16	53 7/16	53 7/16
"	d.° Metalliek.	2½	"	24⅜	24 7/16	24⅜
"	W. Ad. fl 250	4	"	201	203	
Brazilië,	1824, £ 100	5	"			
Equador,	£ 100......	1	"	11⅜		
Venez.,..	Obligatien...	3	"	21⅛		
"	Uitgestelde..	1½	"			
Grenada,	Obligatien...	4	"	14 3/16	14¼	
"	Uitgestelde..			6 3/16	6 5/16	6 3/16
Mexico,..	Obligatien...	3	"	21⅛	21 3/16	
Illinois..............		7	"	92	92⅛	92

Nederl., Rijnspoorw., 4½ pc., 100½. Rusland, Cert. te Londen 1859, 3 pc., 61¼; dito bij Hope, 1860, 4½ pc., 89½; dito Spoorw. Aand., 5 pc., 201½, 202¼. Weener Bank-Actien 1860, 5 pc., 398, 400. Brazilie 1860, 4½ pc., 84½. Philad. bij Hope en Co., Lr. A., ƒ 99; dito Lr. B., ƒ 102⅛. Griekenland, 1825, 5 pc., 5½, 5⅝, 5½.

Beleening 3. Prolongatie 2½, Disconto 3 pc.

Hollandsche fondsen waren nagenoeg onveranderd; van buitenlandsche werden Oostenrijksche bij vrij levendigen handel tot betere prijzen verhandeld; overigens leverde de markt weinig bijzonders op.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63. Spanje, 1¾ pc., 39 5/16; dito Binnenl., 3 pc., 46 7/16. Oostenr., Metall., 5 pc., 45⅛; dito Nation. 5 pc., 53¼ a 53 5/16.

PARIJS 25 October.

Frankrijk 3 pc. a contant 68.85, 68.90; dito op ult. 68.90, 68.85; dito 4½ pc. a cont. 95.60, 95.50; dito op ultimo —; Bank-Actien 2850. Crediet Mobil. 702.50, 705. Rusland 4½ pc. 93; dito Spoorweg-Aandeelen 455 Napels 5 pc. —. Spanje 1½ pc. —; dito buitenl. 3 pc. Oude 48 en dito Nieuwe —; dito binnenl. 3 pc. —; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. 75¾.

De beurs was niet veel levendiger dan gisteren, maar de koersen waren vooral in den beginne iets vaster.

LONDEN 25 October.

3 pc. Cons. cont.	93	a	93½	3 pc. Peru.....	73	a	74
id. id. op tijd..	93	-	93⅜	4½ pc. id. Urib..	83½	-	84½
5 pc. Oostenrijk	79	-	82	id. te New-York	83	-	85
dito 1859......	—	-	—	3 pc. Portugal..	43	-	45
4½ pc. België...	97	-	99	5 pc. Rusland .	103	-	105
5 pc. Braz. 1824	97	-	99	4½ pc. idem....	94	-	95
id. 1829/39	97	-	99	3 pc. idem....	63½	-	64½
id. 4½ pc. 1852..	87	-	89	3 pc. Spanje ...	48¾	-	49
idem 1858......	87	-	89	1½ pc. idem....	39¾	-	40¼
6 pc. Buen-Ayr.	93	-	96	idem Amort....	23	-	24
6 pc. Chili.....	101	-	103	id. Cert. Coup..	6½	-	6⅞
3 pc. idem.....	72	-	74	5 pc. Sardinië..	85	-	86
5 pc. Denemark.	98	-	100	6 pc. Turkije...	69½	-	70½
3 pc. idem.....	80	-	82	idem Nieuwe...	54½	-	55
2½ pc. Holland..	64½	-	65½	4 pc. idem.....	101½	-	102
4 pc. idem.....	99	-	100	3 pc. Venezuela	22	-	23
Equador.......	12½	-	13½	idem Uitgest...	11½	-	12½
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.14½	a	15
2½ pc. Grenada..	16½	-	17	idem 3 m......	11.16¾	-	17
id. Uitgestelde..	6	-	6½	idem Rott. 3 m..	11.16¾	-	17
3 pc. Mexico...	22⅜	-	22⅝	idem Parijs kort.	25.15	-	20
4½ pc. Peru....	94	-	95	idem 3 m......	25.37½	-	40

De beurs was heden kalm, maar zeer vast. Buitenl. ondsen met beperkten handel nagenoeg onveranderd.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 26 October.

RIJST. Van de lading Necranzie, per William Witherley, zijn 2000 b. verkocht tot ƒ 7⅜.

VIJGEN. De lading, aangebragt van Villa Nova, per Trekvogel, bestaande uit: 4000 matten Condaatsche, 5000/1 en 1000/4 matten Comader, werd heden uit de hand afgedaan; de Condaatsche tot ƒ 7½, de heele Comader tot ƒ 11 en de kwart matt. Comader tot ƒ 12½, per 50 Ned. ℔ gewone 1ste handel-conditie.

TABAK. Heden werden afgedaan 35 v. Maryland ex Twilight en 18 v. Virginie, via Liverpool aangevoerd.

SCHIEDAM 26 October.

GRANEN. Verkocht: Gerst, 129 ℔ Coursche ƒ 202 3/m.; 129 ℔ dito ƒ 201 cont., ƒ 204 3/m.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust ƒ 14.—.
JENEVER, " " " " " - 19.50.
AMST. PROEF " " " " " - 20.75.
Alles zonder de belasting.
SPOELING per Ketel.................. ƒ 1.70.

AMSTERDAM 25 October.

KRUIDENIERSWAREN. De heden gehouden veiling is afgeloopen als volgt: 112 k. nieuwe Muscadel Rozijn (in lagen) opgehouden tot ƒ 40; 100 k. dito opgehouden tot ƒ 32; 47/2 k. nieuwe Pruimedanten verkocht tot ƒ 22; 78 ks. nieuwe Malaga Vijgen verkocht tot ƒ 12⅞ a ƒ 13, 21 vs. verkocht tot ƒ 4¾; van de 20 k. Cassia is 1 kav. verkocht en de overige opgehouden tot ƒ 20; 1 k. Drop verkocht tot ƒ 34; 51 v. Zwart Rozijn, opgehouden tot ƒ 7½ a ƒ 8; 110 doozen nieuw Sultana dito gedeeltelijk verkocht tot ƒ 27 a ƒ 33; 7 f., 2/2 booten Krenten verkocht tot ƒ 8⅞ a ƒ 11¾; 40 doozen Smirna Vijgen verkocht tot ƒ 6¾; 20 b. Anijszaad verkocht tot ƒ 22 a ƒ 24¼; 254 b. Rijst opgehouden tot ƒ 7 a ƒ 10½; 20 v. grof rood Rozijn zijn niet geveild; 22 v. zwart dito opgehouden tot ƒ 9; 20 v. grof rood dito gedeeltelijk verkocht tot ƒ 11 a ƒ 12.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan: 27 v. Maryland, per Dublin, en 25 v. dito, per Asia.

DUITEN. De heden door de N. H. M. bij inschrijving aangeboden 500,000 kil. Koperen, zijn verkocht aan L. J. Enthoven en Co., tot ƒ 48.70 per 50 kil.

VETWAREN. Traan: Robben- ƒ 38½, Lever-: bruine Berger ƒ 42, blanke ƒ 44 a ƒ 45. Talkolie ƒ 17. Rondvisch per 50 Ned. ℔ ƒ 13½. Ansjovis 1858r, 1859r, 1860r ƒ 7¼ bij gerijf.

GRANEN. Tarwe onveranderd: 125 ℔ bonte Pools. ƒ 425. Pruissische Rogge bij partijen lager afgegeven: 119 ℔ Pruiss. ƒ 195, ƒ 197; 121, 123 ℔ dito ƒ 203, ƒ 212; 125 ℔ dito ƒ 230; 120 ℔ Galatz ƒ 208; op levering in Oct. ƒ 183, ƒ 184; Maart ƒ 184; Mei ƒ 185. Gerst ruim prijshoudend: 95 ℔ Friesche Winter ƒ 190 a/d. molen. Haver zonder handel.

BOEKWEIT wordt, zoowel van inlandsche als buitenl. soorten, zeer schaarsch aangevoerd, terwijl er tot de bestaande prijzen wel is te plaatsen; heden verkocht: 123 ℔ puiks puike Holstein ƒ 270; 130/2 N. ℔ Brab. Veen ƒ 225.

ZADEN enz. Koolzaad prijshoudend: op 9 vaten olie te leveren: in April £ 74½; Oct. en Nov. £ 71½. Lijnzaad een doen: 103 ℔ Arch. ƒ 305; 116 ℔ Berdianski ƒ 380. Raapolie op 6/w. ƒ 43; vlieg. ƒ 41¾; 1 Sept. ƒ 43½; 1 Nov. ƒ 41½, ƒ 41¼; 1 Dec. ƒ 41¾; 1 Mei ƒ 43. Lijnolie op 6/w. ƒ 32; vlieg. ƒ 30¾; 1 Nov. ƒ 30⅝; 1 Dec. ƒ 30⅞. Hennepolie op 6/w. ƒ 40¼. Raapkoeken per 1040 stuks ƒ 80 a ƒ 83. Lijnkoeken per 104 stuks ƒ 12 a ƒ 15.

ZEVERZAAD. De heden geveilde 60 b. Russisch, meer en min door zeewater BS., zijn allen verkocht als volgt: 13 b. tot 33 c., 18 b. tot 28 c., 5 b. tot 23 c. en 24 b. tot 12 c.

MIDDELBURG 25 October.

GRANEN enz. Het gunstig veranderde weder bevordert zeer den veldarbeid, hetgeen dan ook oorzaak was, dat er zeer weinig Graan ter markt was, en daar er algemeen goede vraag bestond, zoo heeft men de Tarwe 25 cents hooger moeten betalen. Men kocht de Jarige Zeeuwsche Tarwe ƒ 15.50. Gewone goede nieuwe Zeeuwsche ƒ 12.50 a ƒ 12.25, mindere en geringere soorten bleven onverkocht, daar men die te hoog hield. Puike Jarige Walchers. bedong ƒ 16. Puike nieuwe Walchersche ƒ 13.50 a ƒ 13, mindere ƒ 12.90 a ƒ 12.75 per mud. Zeeuwsche Rogge ƒ 7.50 met weinig handel, Gerst weder weinig ter veil, en algemeen gevraagd; men kocht de beste Wintergerst ƒ 6.50, mindere ƒ 6.30 a ƒ 6 naar deugd; dito Zomer- ƒ 6.30, mindere ƒ 6 de mud. Walchersche Groene Erwten weinig ter veil, voor de beste betaalde men ƒ 12.75, mindere ƒ 12.25 a ƒ 12 de mud. Groote dito ƒ 13.25 a ƒ 13, mindere ƒ 12.50. Nieuwe Walchersche Paardenboonen hield men op ƒ 8, zeer weinig ging daarin om. Nieuwe Walchersche Bruine Boonen ƒ 20 a ƒ 16.50 naar deugd. Koolzaad komt weinig meer voor, daarvoor waren grage koopers; het beste bragt einde beurs ƒ 12.50 op; begin beurs kocht men aan ƒ 12 en ƒ 12 25. In de prijzen van de Olien is ons geene verandering bekend.

LONDEN 25 October.

SUIKER vast en in vele gevallen iets hooger. Manilla clayed 38/3 a 39/; Madras 43/6; Bengal 42/3 a 42/6. Mauritius bruin 37/, mooi 41/, cristal 44/; Pernams. 38/ a 40/6; Surin. 40/6; Havannah 40/ a 42/6; Cuba Moscov. donker a goed blond 41/6 a 45/ afgedaan. Geraffin. met meer handel tot vaste prijzen, bruine lompen en gemeene brooden 49/6 a 50/. — RUM vast. Leewards 1/8, Jamaica 3/4. — KOFFIJ. Native Ceylon slapper; goed ord. 63/ a 63/6; Plantage in veiling 6 d. a 1/6 lager dan in de vorige veiling; gem. middl. a goed helder blaauw 70/ a 72/; gem. middl. en middl. grijsachtig blaauw 69/ a 71/; middl. en good grijs 72/ a 76/; klein 68/ a 72/; triage 54/6 a 64/6.— CACAO. Rood Trinidad 75/. — THEE vast; goede gemeene Congo 1/3. — RIJST stil; goed Madras 12/. — SAGOMEEL vast. — PEPER. Singapore 4 d. — GEMBER. Bengal 26/.— CASSIA LIGNEA meer gevraagd; n.° 1 94/, n.° 3 89/. — VRUCHTEN. Valencia Rozijn 36/, Nieuwe Morea 20/ a 21/, oud rood Rozijn 23/ a 25/, nieuwe Sultana 48/, oude Valencia Rozijn 20/. — VIJGEN. Turksche 31/ a 40/, goede dito 49/ a 57/, puik 65/ a 84/. — KATOEN stil. — SALPETER als voren; geraffin. 44/6 a 45/. — GOM DAMAR. Batavia 50/ a 52/6. — LIJNZAAD vast. Zwarte Zeesch 57/. Calcutta 58/. — HENNEP met veel handel; rein £ 31.10 a £ 32. Poolsche Pas- £ 33. Bombay £ 23. — METALEN. Schotsch Pig IJzer stil, 52/ a 52/3. Zink vast, £ 19.15/. — OLIEN. Lijn- stil, 30/. Raap- slap. Cocos- en Palm- als voren. Terpentijn- vast, 34/6 a 35/. — TALK stil, 59/.

VEEMARKT. De handel is zeer gedrukt zoowel voor levend vee als geslagt; het laatste is men vaak genoodzaakt tot verlies te verkoopen. Er was heden een redelijke aanvoer van bijna alle soorten, de vraag was gering en prijzen met moeite gesouteneerd. Men noteert: Ossen 3/ a 4/6, Schapen 3/ a 5/, Kalveren 3/8 a 4/6, Varkens 3/10 a 4/10.

LIVERPOOL 24 October

SUIKER zonder verandering. Manilla clayed 21/9 entr.— RIJST. Carolina 25/9. — SAGOMEEL 17/6. — LIJNZAAD. Bombay 61/. — HENNEP. Manilla £ 24 a £ 24.10, zijnde 10/ hooger. — GAMBIER. Gebroeid 15/9 a 16/3. — SUMAK. Palermo 14/6. — HOUT. St. Domingo Campêche £ 5 a £ 5.2.6. Manilla Sapan £ 6.5.

Scheepstijdingen.

rouwersh. (Z.Z.W.)
Vertrokken.
6 oct. *Twee Anthony's*, v. Rijn v. Alkemade, Batavia
Generaal Michiels, de Wilde, dito
Afine, Potjewijd, Helvoet
ellevoet *Aang.*
6 oct. *Enchantress* (st.), Hull
Kurkhandel, v. d. Stolk, Villanova
Maas, Schabeling, Wilmington
Mars, Turnbull, Newc.
Unite, Colverson, Londen
Queen of the Teign, Stooke, Zierikzee
Faaborg, Mogensen, Archangel
Vertrokken.
Sicilië, Schol, Soerabaija
State of Maine, Humphrey, New-Orl.
Vasco de Gama, de Groot, Boston
Adm. Ver-Huell (st.), Havre
Seabird, Nuttall, Newc.
Shannon, Cole, dito
Zeus, Oversluizen, Bergen
Preciosa, Albers, Heppens
(Z. — Z. Z. W.)
rielle *Aangek.*
6 oct. *Seagull* (st.), Hull
Cologne (st.), Londen
Fijenoord (st.), dito
Vertrokken.
Peace, Howlett, Leith
Fifteen, Lord, Shields
Christina Jantina, Dood, avontuur
(Z.—W. t. Z.)
aassluis (Z.) *Vertr.*
6 oct. *Messenger*, Balls, Sunderland
exel (Z.—Z.W.) *Aang.*
5 oct. *Lion* (st.), Londen
Ranger (st.), dito
Ann Proud, Forcer, Sunderland

Hawthorn, Shields, Sund.
Maria, Falck, Christiania
Vertrokken.
25 *Zephir*, Pekelder, Nantes
Ceres, Huizinga, Londen
Gesina, v. Sluis, dito
Zeldenrust, Lohman, Newcastle
Elizabeth Jane, Graham, Sunderland
Rubbens (st.), Hull
(is uit zee teruggekomen)
Vlie *Aangekomen*
23 oct. *Eetina*, Oldenburger, Frederikstad
Helena Catharina, Lieuwen, dito
Amsterdam (s), Hamburg
Margrietha, Meijer, Kampen n. Stockton
(als bijlegger, met verlies van zeilen; is naar Harlingen opgezeild)
Vertrokken.
23 *Gouvern. van Ewijck* (s), Hamburg

Vlissingen *Aangek.*
25 oct. *Catherine*, Watson, Akyab
Shalimar, Brown, Callao
Dundrennan, Conning, Ibraïla
Aubépine, Lecalvez, Villanova
Vertrokken.
22 *Johanna Louisa*, Barelds, Buenos-Ayres
Uvion, Oostra, dito
Maria, Breckwoldt, Rio-Janeiro
Belgique, Douwes, dito
Jesus Maria, Lacertua, Havanna
Carmen, Goecoechea, d.°
Frigga, Leerbeck, dito
Helvetia, Higgins, New-York
Vittoria, Mazziata, Alexandrië (E.)
Sarah Ellen, Hoskins, Athene

Maria Amalia, Antonucci, Triest
Regina del Mare, Savarese, Genua
Doge, Schiaffino, dito
Corsa, Razumo, dito
Lucia, Scotto, dito
Eluisa, de Rosa, dito
Indifferente, Romano, d.°
Louis Maurice, Coriton, Santander
Reine Blanche, Jean, dito
Pensée, Loraine, dito
Robuste, Briantin, dito
—o—
Kaap de G. Hoop
TAFELBAAI *Aangek.*
22 aug. *Elizabeth Mary*, Burstall, Batavia
12 sept. *Estafette*, Rietveld, dito
SIMONSBAAI *Vertr.*
25 aug. *Argus*, Smit, (v. Amst.) Batavia
4 sept. *Trijntje Fenna*, Ingerman, (v. Rott.) Melbourne
(na volbragte reparatie)
Kertch *Aangekomen*
5 oct. *Zwijger*, Wolthers, Konstantinopel
Konstantinop. *Vertr.*
11 oct. *Fennegina Arendina*, de Jonge, Falmouth
Malta *Aangekomen*
16 oct. *Hermina Maria Elizabeth*, Bonjer, Alexandrië n. Lond.
Malaga *Aangek.*
13 oct. *Bato*, Meijer, Sunderland
Havre *Aangekomen*
22 oct. *Elve* (st.), Rotterd.
24 *Levant* (st.), dito
Boulogne *Vertr.*
21 oct. *Fennech. Hendrika*, Groenewold, Dantzig
Liverpool *Aangek.*
24 oct. *Rheidol Vale*, Thomas, Rotterdam
Vertrokken.
23 *Jane*, Evans, Dordt
Oregon, Harrison, dito
Ann Davies, Davies, d.°

Jane Elizabeth, Dordt
Flintshire Lass, Jones, d.°
J. S. T., Mitchell, Rott.
Holyhead *Binneng.*
24 oct. *Stuurmans Harmonie*, Mulder, Liverpool n. Harlingen
Gloucester *Aangek.*
24 oct. *Trio*, Bryan, Rott.
Vertrokken.
Johanna, Veldhuis, Newport
Falmouth *Vertr.*
24 oct. *Catharina Cornelia*, Feijes, Gloucester
Torbay *Vertrokken*
24 oct. *Macassar*, Rip, (v. Shields) Singapore
Douvres *Gepass.*
24 oct. *Ellen Stewart*, Coffin, Rott. n. New-York
Deal *Gepasseerd*
24 oct. *Jannetje*, Lupcke, Rott. n. Batavia
Zephir, de Vries, d.° n. d.°
Nijverheid, Bonjer, Newcastle n. dito
Aangekomen.
25 *Susanna*, Zeeff, Newcastle n. Cadix
Rochester *Aang.*
24 oct. *Brothers' Success*, Hobart, Rotterdam
John & Charles, Hopkins, dito
3 *Brothers*, Gilbert, d.°
Londen *Aangek.*
25 oct. *Perseverance*, Cummings, Medemblik
Gravesend *Aangek.*
24 oct. *Alida*, de Boer, Antwerpen
25 *Bordeaux*, Gnodde, Oporto
Ipswich *Aangek.*
24 oct. *Coral*, Cracknell, Rotterdam
Hull *Aangekomen*
24 oct. *Confidence*, Turgoose, Dordt
Anna (st.), Rotterdam
Sunderland *Aang.*
23 oct. *Dolphin*, Bedford, Nieuwe Diep
24 *Jane*, Rowland, dito

Mable, Pearson, N. Diep
Zior, Price, dito
Watermillock, Sanderson, dito
Constantia Maria, Kraay, Amsterdam
Seraphina, Morgan, dito
Reliance, Reed, dito
Corsair, Louston, dito
Crocus, Wishart, dito
Wealands, Starling, dito
Westerkwartier, van Dijk, dito
Shields *Aangekomen*
24 oct. *Libra*, v. Os, Rott.
Courier, Clink, dito
Wietska, Bos, dito
Alberdina, Deddes, Alkmaar
Aurora, Brake, Amst.
Wrights, Forrest, Nieuwe Diep
Gratitude, Lunn, dito
James, Shields, dito
Vertrokken.
William Reed, Rott.
Newcastle *Aang.*
24 oct. *Maria*, Bugge, Zwolle
Uitgeklaard.
Jantje Nanninga, Meihuizen, Livorno
Plenty, Joy, Rotterdam
Sterling, Stothard, dito
In lading.
Ena Elisabeth, Smit, Barcelona
Leith *Aangekomen*
24 oct. *Theunis & Willem*, v. d. Wal, Amst.
Verwachting, Ruiten, Harlingen
Grangemouth *Aang.*
24 oct. *Louise* (st.), Rott.
Hamburg *Aangek.*
24 oct. *Drie Gebroeders*, Klein, Amsterdam
25 *Gouvern. v. Ewijck* (s), Zijlstra, dito
Cuxhaven *Vertr.*
25 oct. *Elisabeth*, Top, Memel
Sienke Wiersema, Borst, Delfzijl
Arentina Roelfina, Boon, dito

Bremerhaven *Aang.*
24 oct. *A. W. Nanninga*, Top, Clackmannan
Vertrokken.
23 *Jonge Lieffert*, Bakker, Christiansand
24 *Anna Tedora*, Knipers, Aarhuus
Trientje, Koopman, Amsterdam
Anna, Luken, dito
Petina, Groenewold, dito
Henriette, Klöfkorn, Zaandam
Vrouw Reina, Kruisinga, Stettin
Gezina, de Groot, dito
Warnemunde *Vertr.*
23 oct. *Heidewiga Regina*, Pekelder, Amst.
Wolgast *Aangekomen*
23 oct. *Elisabeth*, de Jonge, Rotterdam
Swinemunde *Aang.*
24 oct. *Fenna Hendrika*, Duit, Newcastle
Dantzig *Aangekomen*
23 oct. *Margaretha Gesina*, Stuit, Landerneau
Pillau *Aangekomen*
23 oct. *Cycloop* (st.), Amst.
Reval *Aangekomen*
13 oct. *Heiko Prins*, Prins, Londen
Kroonstad *Aangek.*
19 oct. *Vixen*, Hamlyn, Rotterdam
25 *Urania* (st.), Amst.
Vertrokken.
25 *Rembrandt* (st.), dito
Stockholm *In lad.*
19 oct. *Egberdina Anna*, Schuring, Noordzee
Kalfsund *Binneng.*
17 oct. *Jantina*, Ros, St. Pet. n. Amst.
Alkaja, Ekman, Amst. n. Christinestad
Gothenburg *Uitgekl.*
18 oct. *Catharina*, Tobiasen, Holland
Elseneur *Vertr.*
23 oct. *Edith*, Erichsen, (v. Dantzig) Rott.

Holtenau *Aangek.*
18 oct. *Trientje*, Feddes, Stettin n. Termunterzijl
23 *Jantina*, Drent, Lutjenburg n. Antw.
24 *Twee Gezust.*, Drewes, Rostock n. Amst.
—o—
Amsterdam 26 oct. Het stoomschip *Jonge Paul*, van Stettin n. Amsterdam, bij Stepenitz aan den grond geraakt, is weder in vlot water gekomen, en gisteren Kopenhagen gepasseerd.

Delfzijl 24 oct. Het schip *Gebbiena*, k. Wortel, v. Schotland n. Antwerpen, is alhier zwaar lek en met meer andere schade binnengeloopen.

Christiansand 20 october. De Ned. kof *St. Nicolaas*, kapit. Dijk, van Lybster n. de Oostzee, 14 oct. te Mandal binnengeloopen; heeft zware schade bekomen en zal de lading haring moeten lossen.

Kopenhagen 22 oct. Het schip *Zeeploeg*, kapit. Kramer, van Riga n. de Kaap de Goede Hoop, is heden van Elseneur alhier in de haven gekomen, om de lading of een gedeelte daarvan te lossen en in het dok te gaan om te repareren, zijnde lek.

Lerwick 22 oct. Den 16 oct. liep wegens noodweer alhier binnen de hoeker *Vlaardings Welvaren*, stuurman Schouten, van Vlaardingen; had negen dagen storm doorgestaan; is 20 oct. weder vertrokken.

Liverpool 25 oct. De *Oregon*, k. Harrison, van hier n. Dordrecht vertrokken, is zwaar lek uit zee teruggekomen.
—o—
25 october. De wind te **Falmouth** stil en te **Deal** Z. W.
—o—
Rotterdam *Uitgekl.*
25 oct. *Seth Sprague*, Gillespie, New-York
Jezelina, de Jonge, Newc.
—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 27 oct.: 1ste getijde 1 ure 59 min.; 2de get. 2 ure 23 min.

Arnhem. Waterhoogte 25 oct. 3.62 el.

Keulen. Rijnhoogte 25 oct. 13 v. 4 d. Rijnl.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BALTIMORE, Arnold Böninger, J. D. Hashagen. — 52 v. Tabak, Gebr. Nottebohm; 75 v. dito, L. Hoyack en Co.; 100 v. d.°, Mees en Moens; 15 v. d.° en 10 v. Stelen, C. Hemmann en Co.; 5 v. Palmolie, Kuyper, van Dam en Smeer; 10 v. Tabak, Erven Wed. J. van Nelle; 75 v. dito, W. Beckeringh; 255 v. Stelen, 467 v. Tabak en 17,668 stuks Duigen, Böninger, Kramer en Co.; 50 v. Tabak, 50 v. dito, 35 v. dito en 75 v. Meel, Order.

Amsterdam.

LONDEN, Diana (st.) — 32 z. Suiker, J. C. H. Wurfbain 30 k. Thee, O. Roelofs en Zn.; 2 k. Papier, Erve Wijsmuller; 38 v. Potlood, 12 z. Galnoten, 3 z. Cochenille, 28 k. Thee, 20 v. Bier, 18 v. Wijn, 26 Hop, 200 p. gez. Huiden, 10 v. Salpeter, 34 z. Suiker, 37 bl. Mahonyhout, 450 v. Krenten, 80 b. en 7 k. Koopm., Order.

ANTWERPEN 25 October.

KOFFIJ bij voortduring vast; heden zijn 2350 balen afgedaan. — GRANEN vast. Donausche Rogge fl. 7¼. — OLIEZADEN vast. Taganrog Lijnzaad fl. 13½. Berdiansky fl. 14½. Raapzaad fl. 15¾. Siciliaansch Klaverzaad fr. 135. HOP stil. Aalst 1859 a fr. 175 aangeboden; 1855 fr. 73 a fr. 74. — POTASCH. Heden zijn 100 v. Amerikaansche tot vasten prijs afgedaan. — RIJST. Ongepelde Necransie fl. 7; Carolina vast. — SUIKER. Heden zijn 45,000 kilo geraffineerde Crushed verkocht.

HAVRE 23 October.

KATOEN. De verkoopen gisteren bedroegen 1310 balen; heden is de markt stil en zijn tot heden 3 ure 860 balen afgedaan. — KOFFIJ loco, Rio gew. fr. 82 a 87 entr., Porto Cabello fr. 89. — SUIKER. Havanah loco kwaliteit gelijk aan n.° 12 Holl. fr. 37½ entr. afgedaan. — OLIE. Cocos- Ceylon fr. 68½ cons. — TALK iets hooger. Russ. fr. 72½ cons. — CACAO hooger. Para fr. 84 entr. en Haiti fr. 67½. — TARWE. Amerik. roode fr. 66 cons.

HAMBURG 25 October.

GRANEN. Tarwe stil. Rogge onveranderd; af Koningsb. per voorjaar 78 th. bco. te maken. — RAAPOLIE per Oct. 26, per Mei 27. — KOFFIJ onveranderd en stil. — ZINK zonder omzet.

SANTOS 21 September.

KOFFIJ. Er zijn heden 28,000 arrobes afgedaan. Men noteert Campine 5.800. De daling te Rio-Janeiro drukt de markt. De oogst laat zich goed aanzien. — SUIKER. Puike witte p. 7 a 7.200 reis: Regulier 6.400; blond 4.600 a 5,200 reis.

RIO-GRANDE 19 September.

HUIDEN gevraagd, gedr. 370 a 375 reis, gez. 160 a 170 reis. — TALK 6,800 reis. — WISSEL op Londen 25 a 25¼. — VRACHTEN. Naar het Kanaal voor gezouten Huiden 45/ en 5 °/₀.

MONTE-VIDEO 8 September.

WISSEL op Londen 41 d. per $. — VRACHTEN. Naar Havre voor gedr. Huiden fr. 90, gez. dito fr. 40, Balen fr. 50 met 10 pc.

BUENOS-AYRES 6 September.

HUIDEN. Gedr. kwal. voor Europa geschikt 60 rx., gez. dito 52 rx. Volgens later berigt van 10 September waren de prijzen 10 pc. lager.

Advertentiën.

Heden overleed ons geliefd jongste Zoontje CHRISTOPH, in den aanvalligen leeftijd van bijna 2 jaren.

Rotterdam 25 *October* 1860.

C. ULRICH.
E. C. ULRICH, DICKE.

Heden overleed op het onverwachtst te *Hilversum*, in den jeugdigen leeftijd van bijna elf jaren, ANNA EBELING, tweede Dochter van wijlen den Wel Edelen Heer C. L. EBELING en Vrouwe E. J. BROWNE, diep betreurd door alle hare Betrekkingen.

Rotterdam 22 *October* 1860.

Eenige kennisgeving.

Aanzoek tegen goede PROVISIE.

Een Etablissement wenscht tot grootere Uitbreiding van zijn Tak van Handel **ADRESSEN** te bekomen van het Gegoede Deel der Bevolking van Provincien of onderdeelen van Provincien.

Zulks biedt een **niet onbelangrijken Tak van Bestaan op** voor Agenten, Beambten, Handels-Reizigers enz. enz.

Nadere inlichtingen te bekomen bij HAASENSTEIN & VÖGLER, te Hamburg.

Onder genot van **Inwoning, Kost** en **behoorlijk Loon**, worden tegen 1° November e. k. in het ***Krankzinnigen Gesticht*** te *Rotterdam* GEVRAAGD

een OPPASSER,

tevens **KLEEDERMAKER** zijnde, en eene

VROUWELIJKE BEDIENDE OF OPPASSTER.

Ongehuwde Personen, die tot vervulling van gemelde Betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich daartoe dagelijks in gemeld Gesticht aanmelden.

MEN VERLANGT tegen primo Mei a. s. ***TE HUUR***, in de nabijheid dezer Stad,

een HUIS,

met Drie a Vier **Kamers, Keuken, Kelder** en verdere **Gemakken,** benevens een **TUIN** of **TUINTJE** daarachter. Verzoeke opgave van Stand en Prijs aan het Bureau dezer Courant, Hoogstraat.

LIGT IN LADING
NAAR
BATAVIA
EN
SOURABAIJA,

voor **Passagiers** en **Goederen,** het Snelzeilend Gekoperd Nederlandsch **BARKSCHIP**

„KRIMPENERWAARD",

Kapit. **F. W. van Heyningen,** hebbende uitmuntende Inrigtingen voor Passagiers.

Adres bij de Reeders SLINGELAND & LEHR en bij de Cargadoors D. BURGER & ZOON.

Te Rotterdam
LIGT IN LADING
NAAR
BALTIMORE,

met vrijheid eene **andere Haven** aan te doen, het Amerik. **FREGATSCHIP *LEILA*,** Kapit. J. E. ALLEN.

Adres bij WAMBERSIE & ZOON.

ROTTERDAM-HAVRE.

Voor Passagiers en Goederen.

Het Stoomschip ***Ary Scheffer***, Kapit. DAY, vertrekt **Dingsdag 30 dezer.**

Deze Dienst is in directe verbinding met de Packetschepen van Havre naar New-York en New-Orleans.

Adres bij KUYPER, VAN DAM & SMEER, Rotterdam.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

ROTTERDAM-LONDEN.

BATAVIER, Kapit. ***W. Smith.***

Van ROTTERDAM naar LONDEN,

Dingsdag 30 October, 's morgens **10** ure. | **Dingsdag 6 November**, 's morgens **7** ure.

Van LONDEN naar ROTTERDAM,

Iederen Zondag, des morgens ten **11** ure, van de **Dublin Werf.**

FIJENOORD, Kapit. ***H. Rolfe***,

Van ROTTERDAM naar LONDEN,

Zondag 28 October, 's morgens **8** ure. | **Zondag 4 November**, 's morgens **8** ure.

Van LONDEN naar ROTTERDAM,

Donderdag 1 November, 's morg, **8** ure.—**Donderdag 8 November**, 's morg. **8** ure.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij en hare Cargadoors de Heeren D. A. VAN OORDT & Co., in de Boompjes te Rotterdam, en bij alle Agenten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij.

STOOMVAART-VEREENIGING DE MAAS.

Het Stoomschip CORNELIA, Kapitein ***J. J. Muntendam***,
vertrekt *Zaturdag 10 November* naar
GIBRALTAR, NAPELS en TRIESTE,
en zal ook GOEDEREN voor *VENETIË*, *CORFU* en *ANCONA* laden.

Het Stoomschip PIONEER, Kapitein ***Ph. Hillman***,
vertrekt *Zaturdag 3 November* naar
BRISTOL en CARDIFF.

Adres JOHs. OOMS Ez. & Co. — BOUTMY & Co.

RIJN-STOOMBOOTVAART.

KEULSCHE EN DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJ.

AFVAART:

Van ROTTERDAM naar ARNHEM, ... **Maandag, Woensdag, Donderdag, Zaturdag,** 's morgens ten **8** ure.
„ ARNHEM ... „ DUSSELDORP, **dagelijks, behalve Woensdag,** 's morgens ten **6** ure. **'s Woensdags** van ARNHEM slechts tot WESEL.
„ DUSSELDORP „ KEULEN, ... **dagelijks**, 's avonds ten **11** ure.
„ KEULEN..... „ COBLENZ, MAINZ, MANHEIM, **dagelijks 5 maal.**
„ KEULEN..... „ DUSSELDORP, **dagelijks**, 's morgens ten **6½** ure, 's avonds ten **7** ure.
„ DUSSELDORP „ ARNHEM, ... **dagelijks, behalve Woensdag,** 's morgens ten **9½** ure. **'s Woensdags** van DUSSELDORP slechts tot WESEL.
„ ARNHEM .... „ ROTTERDAM, **Zondag, Dingsdag, Woensdag** en **Vrijdag,** 's morgens ten **8** ure.

Nadere Inlichtingen geven de Agenten.

Rotterdam 24 *October* 1860. **J. P. DE COCK, Agent.**

De gezondheid volkomen wedergegeven zonder geneesmiddelen, noch purgeren, noch groote kosten, aan de zwakste gestellen door het heerlijke Engelsche Herstellingsvoedsel

DU BARRY'S REVALENTA ARABICA,

hetwelk aan geneesmiddelen eene besparing oplevert van 50 malen den prijs, voor Slechte Spijsvertering (dyspepsie), Maagontsteking, Maagkwalen, Ontsteking der Ingewanden, gewone Hardlijvigheid, Aanbeijen, Slijm, Winden, Oprispingen en Winderigheid, Hoest, Zinkings, Aamborstigheid, Tering, Zuur en Weeën, Scherpte. Diarrhée, Kramp, Kramp en Ontsteking in de Maag, Hartkloppingen, Scheele Hoofdpijn, Galachtige en Zenuwachtige Aandoeningen, Leverziekte, Longziekte, Ziekte der Nieren, der Blaas, der Ademhaling, Hystérie, Zenuwsmart, Klieren, Huiduitslag, Dauwworm, Waterzucht, Rhumatiek, Podagra, Hartpijn gedurende de Zwangerschap of na den Maaltijd, Verlamming, Vallende Ziekte, Keelontsteking, Verlamming der Spieren, Griep, Slapeloosheid, Memorieloosheid, Hoofdpijn, Suizingen in de Ooren, Treurige Denkbeelden, Slecht Humeur, Gebrek aan Warmte en Frischheid, enz.

Alleen te verkrijgen in het **VERKOOPHUIS** of zijne **Depôts,** in Bussen van 1 ℔ ƒ 2, 2 ℔ ƒ 3.50, 5 ℔ ƒ 8, 12 ℔ ƒ 16.

Men lette er vooral op dat iedere Bus, tot waarborg der echtheid, met de Handteekening „F. VON WINDHEIM & Co., VERKOOPHUIS," voorzien is.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; Rotterdam, J. A. KLINGER & Co.; Bergen-op-Zoom, D. POUWELS; Idem, P. F. APPELBOOM; Brouwershaven. G. ALING; Delft, J. T. WAGNER; Dordrecht, J. VETH Jr.; Goes, Wed. C. VREEKE; Gorinchem, H. BODERIJ; Gouda. A. GOEDRAAD; Idem, Wed. A. C. SCHOUTEN; Idem, H. P. VAN FRANKENHUYSEN; 's Hage, SACK & Co.; Leyden, A. DIRKS; Hellevoetsluis, H. G. VAN STEEDEN; Idem, ALEX. BRUCH; Maassluis, L. POORTMAN; Middelburg, J. C. KRUISSE; Oostburg, Wed. P. J. GEELHOED; Schiedam, M. J. DE LANGE; Sluis, Gez. JANSEN; Steenbergen, W. VAN DER KAR; Vlaardingen, J. LAGERWERFF; Vlissingen, A. M. KALBFLEISCH; Willemstad, B. FRIDERICHS.

En in de bekende Depôts in de andere Steden.

De PANDEN,

bestaande in: N.° 1, een **WINKELHUIS,** met BOVENHUIS en **ERVE,** aan de zuidzijde van de Hoogstraat, op den oosthoek van de Korte Hoofdsteeg, wijk 10, n.° 1, en N.° 2, een **HUIS,** met BOVENWONINGEN en **ERVE,** aan de zuidzijde van de Kalverstraat, wijk 8, n.° 336, beiden te Rotterdam, ll. Woensdag door de Notarissen *DALEN, LAMBERT en VAN WIJNGAARDEN*, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, geveild, zullen op Woensdag den 31 October 1860, des namiddags ten 5 ure, door voornoemde Notarissen, ter zelfder plaatse, worden **Afgeslagen.**

De Onroerende Goederen,

bestaande in:

N.° 1. Het **WOONHUIS,** met PAKHUIS en KANTOOR, en **ERVE,** aan de o/z. van de Leuvehaven, op den hoek der Scheepmakershaven;

N.° 2. Het **WOONHUIS,** met PAKHUIS en **ERVE,** aan de o/z. van de Leuvehaven, naast het Perceel N.° 1;

N.° 3. Het **HUIS,** met KELDER en **ERVE,** aan de n/z. van de Hoogstraat, tegenover de Vlasmarkt;

N.° 4. Het **WINKELHUIS** en **ERVE,** aan de zuidzijde van de Hoogstraat, op den hoek van de Vlasmarkt;

N.° 5. Het **HUIS** en **ERVE,** aan de o/z. van de Vlasmarkt, achter het Perceel N.° 4;

N.° 6. Het **HUIS,** met BOVENHUIS, TUIN en **ERVE,** aan de w/z. van de Schiekade;

allen te Rotterdam, op den 25 October laatstleden door de Notarissen *VAN DER HOOP & REEPMAKER* geveild, zullen op Donderdag den 1 November 1860, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, worden **Afgeslagen,** de Percelen Ns. 1 en 2 en Ns. 4 en 5 eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd.

TABAK.

Donderdag 8 November 1860 zullen te Rotterdam worden geveild:

925 pakken Java TABAK, G G
EN
231 „ dito DITO, M K

Nadere onderrigting bij de MAKELAARS in TABAK alhier.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notarissen *BURGER en SCHADEE*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, die daartoe geregtelijk zijn gemagtigd, zijn voornemens om op Woensdag den 7 November 1860, des namiddags ten 5 ure, in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS,** voorzien van diverse net georneerde KAMERS, ZOLDER, KELDER, KEUKEN en verdere GEMAKKEN, tot eene welingerigte Woning behoorende, hebbende een alleraangenaamst Uitzigt over de Rivier de Maas, met den daarbij behoorenden **TUIN** en **ERVE,** alles staande en gelegen aan de zuidzijde van den Haringvliet en achter uitkomende aan de Oosterkade te Rotterdam, wijk 12, nommer 24, Kadaster sectie F, nommers 259 en 369, ter grootte van 2 Roeden 7 Ellen.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1860 tot ƒ 67.88, en belast met eene jaarlijksche Recognitie van ƒ 2.60, ten behoeve van de Gemeente, wegens een voormalig Uitstek over de Rivier.

Verhuurd tot 1 Mei 1861 voor ƒ 700 in het jaar.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen, aan de Gelderschekade, wijk 2, n.° 48, en zal het te veilen Pand twee dagen vóór en op den dag der veiling voor ieder te zien zijn, op vertoon van een **Permissiebiljet,** door de gemelde Notarissen af te geven.

PUBLIEKE VEILING,

op Maandag den 29sten October 1860, des voormiddags ten half elf ure, in het Logement **de Zon,** aan den Steiger te Rotterdam, van:

Ca. 87 Last LIJNZAAD,

meer en minder door Zeewater beschadigd aangebragt van **Riga,** per het Schip *Adrienne Sophie*, Kapitein *J. A. van Slooten*, en thans alhier op Zolders liggende.

Nadere informatie te bekomen ten Kantoren van WM. & ALBs. SMALT & Co. en SCHADEE & Co.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

SUIKER-VEILING
te AMSTERDAM,

op DONDERDAG 22 NOVEMBER 1860, waarvan:

9244 Kranjangs en Kanassers,
liggende te *Amsterdam;*
7947 Kranjangs en Kanassers,
liggende te *Rotterdam.*

Amsterdam 26 *October* 1860.

Openbare Verkooping

om Contant Geld.

De Notaris *VAN DER WAYFORT*, residerende te **Ridderkerk, is voornemens op Donderdag den** 1 November 1860, **des morgens** ten 9 ure, te Ridderkerk aan het Slikkerveer, vóór het Huis bewoond door **C. A. van Driel,** te Verkoopen:

Eene Groote Partij **MEUBILAIRE GOEDEREN,** bestaande in KABINET, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, BEDDEN, KOPER-, TIN- en BLIKWERK, **HERBERGGEREEDSCHAPPEN,** waaronder een BILJART, eenig GOUD- en ZILVERWERK, en eindelijk **ROEI-** en **ZEILBOOTEN** en hetgeen verder ter Verkoop zal worden aangeboden.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

Bij **A. W. SIJTHOFF,** te *Leiden*, is verschenen:

ARME SAMUËL,

DOOR
J. J. CREMER.
2de Druk met Vignet ƒ 1.80.

GEILLUSTREERDE FAMILIE-BIBLIOTHEEK.
TWEEDE SERIE.
DE
WONDEREN VAN HET MIKROSKOOP
OF
DE NATUUR BESCHOUWD IN HARE KLEINSTE VOORTBRENGSELEN.
VOOR VRIENDEN DER NATUUR BEWERKT
DOOR
Dr. MORITZ WILLKOMM,
Hoogleeraar aan de Hoogeschool te Leipzig.
Prijs per aflevering 35 Cents.

Geene andere letterkunde kan een werk aanwijzen, dat eene zoo schoone en thans zoo ijverig beoefende wetenschap met zulke grondigheid behandelt en het werk, waarin die wetenschap is ontvouwd, tot zoo lagen prijs, bij degelijkheid van inhoud, bevalligheid van vorm en keurigheid van uiterlijk, verkrijgbaar stelt.

Rotterdamsche Schouwburg.

Directie: ***J. Eduard de Vries.***

ZATURDAG 27 OCTOBER 1860:

De Ridders van den Nevel,

groot Drama in vijf Bedrijven (tien Tafereelen), met Nieuwe **Decoratien** van *J. Eduard de Vries.*

*Aanvang ten **half zeven** ure precies.*

NIEUWE SCHOUWBURG,

op de Kruiskade.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN.

Directie: ***BREEDÉ & VALOIS.***

ZATURDAG 27 OCTOBER 1860:

DE SCHOONZOON VAN MIJNHEER PERENBOOM,

Tooneelspel in 4 Bedrijven, naar het Fransch, door *G. van Beek.* — Daarna:

99 Beesten en 1 Boer,

vrolijke Vaudeville in 1 Bedrijf.

*Aanvang ten **half zeven** ure.*

1ste Rang ƒ 1.25. Parterre 75 Cts. Galerij 30 Cts.

ZONDAG 28 OCTOBER 1860:

JEANNE, DIE LACHT, EN JEANNE, DIE WEENT,

Tooneelspel in 4 Bedrijven, naar het Fransch, door *G. van Beek.* — Daarna:

Het welbewaakte Kind,

vrolijke Vaudeville in 1 Bedrijf, naar het Fransch. (Waarin de Titelrol vervuld zal worden door de Jongejufvrouw L. VALOIS.)

*Aanvang ten **acht** ure.*

Loge ƒ 1. Parterre ƒ 0.75. Galerij ƒ 0.40.

Plaatsen zijn dagelijks te bespreken a 10 Cents extra voor iedere Plaats.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.20, 11.40, 3.20, 6.30.
„ „ alleen n. 's Hage: 9.45 's morg., 9.40 's av.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.25, 7.35
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.41, 1.30, 4.10, 6,39, 9.47
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.30, 2.15, 4.55, 7.25, 10.35

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antw. en Breda: 10.15 's morg. en 3 's nam.
„ Antwerpen: 7.50, 12.20, 5.35; de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.
„ Breda: 6.30, 12.35, 5.25; de laatste alleen tot Antwerpen en Moerdijk.

Rijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.50, 9.—
Amst. n. Utr. en Rott.: 7.25, 10.25, 12.35, 2.30, 6.15, 9.15
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.30, 11.55, 1.10, 5.20, 7.55
Utrecht naar Rotterd.: 6.30, 8.40, 11.40, 1.25, 4.30, 7.30,
Gouda naar Rotterd.: 7.36, 9.34, 12.34, 2.8, 5.40, 8.28,
Aank. te Rotterdam: 8.15, 10.—, 1.—, 2.25, 6.30, 9.—

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZATURDAG 27 October 1860, N°. 257.

GEMEENTERAAD

VAN

ROTTERDAM.

Zitting van Donderdag 25 October.

Deze onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester gehouden openbare vergadering werd door 31 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren *de Critter, Gleichman, Löhnis, van Reesema* en *van Stolk.*

Nadat de notulen der vorige vergadering gelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd waren, deelde de *Voorzitter* mede, dat de volgende stukken waren ingekomen:

1°, van Gedeputeerde Staten de goedkeuring op het Raadsbesluit tot het doen eener overschrijving op de begrooting voor de kosten van het overnemen van het huisje bij de Spanjaardsbrug. — Voor kennisgeving aangenomen.

2°, eene voordragt van Burgemeester en Wethouders tot benoeming van een commies-surnumerair. — Ter visie gelegd tot de volgende vergadering.

3°, van de commissie voor het burgerlijk Armbestuur eene voordragt tot benoeming van een hulponderwijzer op eene jaarwedde van *f* 300. — Mede ter visie gelegd tot de volgende vergadering.

4°, van de commissie voor de huishoudelijke verordeningen een voorstel tot wijziging van art. 11 der verordening voor het Ziekenhuis, strekkende om het maximum der jaarwedde van den klerk van *f* 500 op *f* 600 te brengen. — Aangehouden.

5°, van dezelfde commissie een voorstel tot wijziging van art. 8 der verordening voor de commissie voor het Krankzinnigengesticht, strekkende om de jaarwedde van den geneesheer van *f* 600 op *f* 800 te brengen. De commissie berigtte daarbij, dat zij bezwaar had gezien om de bepaling der jaarwedde van den heelmeester in de verordening op te nemen, omdat alsdan de verordening eene geheele omwerking zou moeten ondergaan. — Mede aangehouden.

6°, van Burgemeester en Wethouders rapport op het adres van den eigenaar der garancine-fabriek in Bosland; wat het bezwaar betrof van het ongezonde der mestvaalt in de nabijheid der fabriek, werd aangemerkt, dat de mestvaalt reeds lang daar geweest was toen de fabriek daar werd gevestigd, zoodat men geene reden zag om de mestvaalt ten behoeve der fabriek te verplaatsen, en wat het tweede bezwaar aanging, de ondiepte van het water, zulks werd ongegrond genoemd, weshalve Burgemeester en Wethouders adviseerden afwijzend op het advies te beschikken. — Dienovereenkomstig werd besloten.

7°, een voorstel van Burgemeester en Wethouders om, op verzoek der familie Bax, eene overschrijving te bewerkstelligen van recognitiën voor de gronden aan den Hoogen Zeedijk nabij de oude Plantage, waarop zich een stoom-oliemolen bevindt. — Goedgekeurd.

8°, een voorstel van dezelfden, om den heer A. Schouten te Kralingen, op diens verzoek, te vergunnen eene brug te leggen in de Hoflaan, ten behoeve van een aldaar te bouwen pand. — Mede goedgekeurd.

9°, een adres van den heer C. Kool, in verband met het plan tot uitbreiding der Israëlitische begraafplaats aan den Hoogen Zeedijk. — In handen gesteld van Burgemeester en Wethouders.

En 10°, mededeeling van Burgemeester en Wethouders, dat de Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland eene voor de gemeente nadeelige conclusie genomen had in de zaak van de trottoirs in de Hoofdsteeg. — Voor kennisgeving aangenomen.

Na de mededeeling van de ingekomen stukken werd overgegaan tot het benoemen van een hulp-onderwijzer en werd J. den Broeder daartoe met 26 stemmen benoemd.

Vervolgens was aan de orde het delibereren over het adres der directie van de Deventer Stoomboot-Maatschappij en daarop uitgebragt prae-advies.

De heer *Ledeboer* was van gevoelen dat men bij de bestaande verordeningen voor het oogenblik wel niet anders zou kunnen doen dan zich met dat prae-advies te vereenigen, maar met het oog op de nieuw te maken verordening voor de Koningsbrug meende hij toch nog een en ander ten aanzien van het gedane verzoek in het midden te moeten brengen. Hij had met den agent der genoemde Stoomboot-Maatschappij gesproken en van dezen onderanderen vernomen, dat wekelijks aan bruggelden minstens *f* 12.40 betaald zal moeten worden, wat echter tot *f* 28 's weeks zal kunnen klimmen; hij zou niet onderzoeken of aan de boot geene andere ligplaats had kunnen gegeven worden, maar meende, wanneer zij de tegenwoordige ligplaats moest behouden, dat er wel termen waren om bij de vaststelling der nieuwe verordening voor de Koningsbrug op deze zaak te letten, en hetzij de boot eens bruggeld te laten betalen voor heen en terug, òf met de directie een abonnement te sluiten. — De *Voorzitter* antwoordde, dat het niet mogelijk geweest is de boot eene ligplaats in de Boompjes aan te wijzen, dewijl daar geene plaats was. Hij erkende dat de bruggelden een bezwaar voor de onderneming zijn, maar de booten welke in den Haringvliet en aan den Tarwenakker liggen deelen in hetzelfde bezwaar en men moest daarom voorzigtig zijn geene bepalingen te maken waardoor de een boven den ander bevoordeeld werd. Daarbij komt dat aan de Westerkade, welke ten behoeve der scheepvaart daargesteld is, nog plaats genoeg is, maar velen maken bezwaar tegen die plaats uit hoofde van den verren afstand, ofschoon men tegen dit bezwaar van lieverlede ook al minder begint op te zien, dewijl het lossen en laden aldaar in den laatsten tijd bereids veel is toegenomen. Ten slotte verklaarde de spreker zich gaarne bereid het gedane verzoek in nadere overweging te nemen bij de vaststelling der verordening voor de nieuwe brug. — De heer *van Rijckevorsel* trad in een betoog, dat de nieuwe brug zeer nadeelig is voor de kleine vaart, waaronder hij de poonen en stoombooten verstond, veel nadeeliger dan de brug aan de Leuvehaven, waarom hij het verstandig zou vinden in het belang der stad ten opzigte dezer kleine vaart met de nieuwe brug veel vrijgeviger te zijn dan ten aanzien van andere bruggen; hij verklaarde zich echter tegen het maken van exceptien, omdat deze aanleiding geven tot het begaan van onregtvaardigheden jegens dezen of genen. — De heer *Ledeboer* erkende dat privilegien gevaarlijk waren; het daarstellen van deze lag dan ook niet in zijne bedoeling, maar hij wilde ten aanzien van de nieuwe brug vrijgevige bepalingen gemaakt hebben, welke voor allen gelijkelijk zouden werken. — De heer *van Oordt* was daartoe ook gezind en gaf met het oog hierop in bedenking eene beslissing op het thans aanhangige request aan te houden tot bij de vaststelling der verordening voor de Koningsbrug. — De *Voorzitter* opperde hiertegen twee bedenkingen; vooreerst dat het gedane verzoek zoowel de Jankuitenbrug als de nieuwe brug geldt, en in de tweede plaats dat de regeling van het bruggeld voor de nieuwe brug nog lang kan duren, aangezien het eene belasting geldt en daarop de goedkeuring van het hooger bestuur gevorderd wordt. — De heer *Schadee* wilde de zaak thans afdoen. — De heer *Rueb* kwam nog terug op het denkbeeld om de Deventer stoomboot eene andere ligplaats aan te wijzen, de bezwaren waarvan de *Voorzitter* bij vernieuwing aantoonde en daarbij aanvoerde dat de legschepen, waarin de stoombooten de goederen overladen, het dubbel moeijelijk maken de stoombooten eene ligplaats aan te wijzen, omdat zoodanige plaats voor niets anders gebezigd kan worden.

De Vergadering vereenigde zich ten slotte bij acclamatie met het voorstel des Voorzitters, om afwijzend op het gedane verzoek te beschikken, met bepaling echter van de zaak in nadere overweging te nemen bij de vaststelling der verordening voor de Koningsbrug.

Alsnu werden de beraadslagingen hervat over de gemeentebegrooting voor 1861 en kwamen achtereenvolgens de artikelen betrekkelijk de plaatselijke werken in behandeling, welke op verzoek van den heer *J. van Vollenhoven* waren aangehouden, die daarvoor nu zijne erkentelijkheid betuigde.

De volgende artikelen gaven aanleiding tot kortere of langere bespreking:

N°. 70. *Kosten van onderhoud van het Raadhuis enz. f* 5836. — In eene afdeeling was het verlangen te kennen gegeven om te weten hoeveel kosten eene verandering van het frontespies van het Raadhuis zou vereischen. — De heer *J. van Vollenhoven* merkte op, dat het moeijelijk was daarvan eene raming op te geven als men niet weet in welken zin eene verandering bedoeld wordt; bepaalde men zich bij het wegnemen der beelden enz., dan zou men zich die kosten welligt later beklagen, en stelde men daarvoor iets anders in de plaats, dan zullen de kosten hoog loopen; de commissie voor de plaatselijke werken adviseerde derhalve het frontespies nog onveranderd te laten. — De *Voorzitter* opperde het denkbeeld de commissie uit te noodigen voor de volgende begrooting eene raming van kosten op te maken, doch de heeren *van Rijckevorsel* en *de Bruyn* verklaarden zich hiertegen, aangezien eene verandering van het frontespies toch niet zou baten om het Raadhuis in schoon te doen winnen. — De heer *Obreen* meende dat de commissie ten vorigen jare een plan voor de verandering had toegezegd, waarop de heer *J. van Vollenhoven* aanmerkte dat de commissie had beloofd de zaak te zullen overwegen, wat zij had gedaan, en waarvan de slotsom was dat zij adviseerde het frontespies onveranderd te laten. Dienovereenkomstig werd dan nu ook besloten, nadat de *Voorzitter* nog had opgemerkt dat de zienswijze van den Raad te dezer zake sedert het vorig jaar veel veranderd was. — Het artikel werd onveranderd goedgekeurd.

N.° 79. *Onderhoud van straten en pleinen f* 55,779. — In eene afdeeling was het verlangen geuit eenig bedrag voor de op verzoek van particulieren aangelegde trottoirs uit te trekken, waarop de heer *J. van Vollenhoven* aanmerkte dat ook deze trottoirs uit den post van *f* 8000 gevonden zullen worden, waarvan dan naderhand afzonderlijke opgave zal worden gedaan; zullende in geen geval de post van *f* 8000 voor het aanleggen van trottoirs overschreden worden. — Verder was in eene afdeeling gevraagd, of er bezwaar zou bestaan om het plein tusschen de Delftschepoort en het stations-terrein te verbeteren, zoo noodig te bestraten en daarbij de paaltjes iets terug te brengen, waarop de *Voorzitter* antwoordde, dat het bedoelde plein in recognitie aan de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij was afgestaan, zoodat op deze de verpligting tot onderhoud rustte; hij kon echter mededeelen dat tot de gewenschte ophooging zou worden overgegaan. — Met het oog op het meerder verkeer door het openstellen der nieuwe Koningsbrug, had eene afdeeling voorgesteld aan het zoogenaamde Bolwerk de palen en hekken weg te nemen en door bestrating het terrein geschikt te maken tot het plaatsen van goederen; het was toch gebleken dat bij regenachtig weder de goederen, die gelost of geladen worden uit of in de stoombooten, varende op Venlo en Antwerpen, om beschadiging of verontreiniging te vermijden, geplaatst worden niet op het daartoe anders zeer geschikte maar nu onbestrate terrein, maar door gebrek aan betere plaats tot op de groote keijenstraat, waardoor ondanks de breedte van den weg de passage wordt belemmerd. De *Voorzitter* kwam tegen dit denkbeeld op; hij wenschte het Bolwerk behouden te zien als eene wandelplaats, waar de bewoners der binnenstad des zomers de frissche lucht kunnen komen genieten; wat het plaatsen der goederen tot op de keijenstraat betrof zulks was eene inbreuk en meermalen had men die goederen dan ook weg doen ruimen. Vooral de heer *van Rijckevorsel* verdedigde het gedane voorstel; de ondervinding had geleerd dat het Bolwerk zeer nuttig als los- en laadplaats gebezigd zou kunnen worden, en voor hen die wilden wandelen bestond daartoe gelegenheid achter den Haringvliet of in het Park. De vraag was nu, of de voorgestelde verandering met groote kosten gepaard zou gaan en of de boomen al dan niet behouden zouden kunnen worden, over welk beide punten de gevoelens zeer verschillend waren. Nadat vervolgens in beginsel met 19 tegen 12 stemmen was uitgemaakt dat tot de voorgestelde verandering zal worden overgegaan, werd daarvoor *f* 3500 op de begrooting gebragt, met bepaling dat een nader voorstel omtrent de wijze van uitvoering aan den Raad zal worden gedaan. — Verder kwam ter sprake het bestraten van de Scheepstimmermanslaan, doch bleek dat het nog geen zaak is daartoe nu reeds over te gaan, aangezien de laan geheel opgegraven is geweest, zullende dienaangaande later een voorstel aan den Raad gedaan worden. — Nog werd gevraagd, waarom de Wijnbrugstraat kort na het bestraten weder was opgegraven, waarop geantwoord werd dat zulks voor de gaztoestellen is geschied.

N.° 80. *Onderhoud van wegen en voetpaden f* 5669. — In eene afdeeling was gevraagd, of de grindweg aan den Hoogen Zeedijk zoo slecht is aangelegd, dat de kosten thans *f* 800 moeten bedragen, waarop de heer *J. van Vollenhoven* antwoordde dat die weg geene voldoende afwatering heeft en steeds groote kosten van onderhoud vordert; tegen eene geheele vernieuwing had de Raad zich in der tijd verklaard. Na nog korte gedachtenwisseling werd het artikel goedgekeurd.

N.° 81. *Onderhoud van wandelplaatsen en plantsoenen f* 8429. — Op dezen post werd in eene afdeeling aanmerking gemaakt; indien het Park zooveel aan onderhoud moet kosten, dan gaf de toekomst in het verschiet te groote kosten voor de wandelingen langs de nieuwe Singels. — De heer *J. van Vollenhoven* antwoordde hierop, dat het noodig was dat het Park goed wierd onderhouden, en wat de aanmerking betrof ten aanzien der Singels van het waterproject, hij erkende dat deze veel geld zullen kosten, te meer wegens den slechten grond welken men daar aantreft. — Nadat een paar leden nog hun gevoelen hadden geuit over de kosten van onderhoud van het Park, wier meening op dat punt in lijnregten strijd was, werd de post goedgekeurd.

N°. 82. *Onderhoud van bruggen en overzetveren f* 36,495. — In eene afdeeling was gevraagd, of het ook beter ware dat de onderdekken der bruggen van ijzer werden daargesteld, waarop de heer *J. van Vollenhoven* antwoordde, dat zulks bij nieuwe bruggen en meestal ook bij herstelling van bruggen geschiedt. — Verder was aanmerking gemaakt tegen den post van *f* 4000 voor de vernieuwing der Weezenbrug. De heer *J. van Vollenhoven* betoogde het wenschelijke om tot deze vernieuwing over te gaan. Wanneer men alleen tot eene herstelling besloot, was het vooraf niet te bepalen welke uitgebreidheid deze zou verkrijgen. Daarbij kwam dat, nu de Keizerstraat eene zoo gewenschte verbetering heeft ondergaan, het zeer doelmatig zou wezen de brug geheel te vernieuwen en daardoor het werk van de verbetering der Keizerstraat te voltooijen; men moest niet uit het oog verliezen dat de bewoners der Keizerstraat zich voor de verandering hunner panden groote kosten getroost hebben en nu was het niet meer dan billijk dat men het verkeer door die straat zoo gemakkelijk en zoo goed mogelijk maakte. De heeren *Pincoffs* en *van Rijckevorsel* verklaarden zich tegen eene geheele vernieuwing van de brug, waarna de verdere beraadslagingen over dat punt bij het vergevorderd uur tot des avonds ten half zeven ure werden verdaagd.

Avondzitting
van Donderdag 25 October.

Deze zitting werd door 25 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren *Blankenheym, Blom, de Critter, Gleichman, van der Hoop, Löhnis, Plate, van Reesema, Reuchlin, Rueb* en *van Stolk.*

Aan de orde was de voortzetting der beraadslagingen over n.° 82 der begrooting en wel over het al dan niet vernieuwen van de Weezenbrug. Verschillende leden kantten zich nog tegen deze vernieuwing, waarvan zij de noodzakelijkheid niet konden inzien, want wat de bewoners der Keizerstraat betrof, deze waren bij de verbetering dier straat ook veel gebaat, en hadden zij ten gevolge daarvan kosten gehad, de gemeente had ook groote kosten aan die verbetering besteed; zij konden ook niet inzien dat de verandering der brug met het oog op het verkeer zoo noodig was. Andere leden verklaarden zich voor de vernieuwing en voerden nog aan, dat de kosten nu aan de herstelling besteed weggeworpen geld zal wezen, omdat men later toch tot de vernieuwing zal moeten overgaan. Ook de *Voorzitter* meende dat het werk van de zijde der gemeente moest worden voltooid nu de bewoners van de Keizerstraat zoo groote kosten gehad hebben. Tot stemming overgegaan werd met 14 tegen 11 stemmen besloten niet tot de vernieuwing der Weezenbrug over te gaan, wordende *f* 1000 op de begrooting gebragt voor de herstellingen, wanneer deze geene uitstel kunnen dulden, wat men echter het wenschelijkst zou achten, om dan een volgend jaar tot de vernieuwing te kunnen overgaan. — Op voorstel des *Voorzitters* werd nu nog besloten voor het traktement van den machinist van het overzetveer op Katendrecht het maximum van *f* 800 op *f* 900 te brengen, ten einde een geschikt persoon te kunnen erlangen. — Met deze wijzigingen werd het artikel goedgekeurd.

N°. 83. *Onderhoud van pompen en riolen f* 13,557. — In eene afdeeling was de aanmerking gemaakt, dat het rein houden der urinoirs niet altijd geschiedt zoo als het behoort. De heer *J. van Vollenhoven* erkende zulks, wees het moeijelijke daarvan aan en zeide dat de aannemer daarop opmerkzaam zou worden gemaakt. — Nog was gevraagd, waarom voor het ruimen van secreetputten in de Veerkade, Westerstraat en Maasstraat niets was uitgetrokken, waarop de heer *J. van Vollenhoven* antwoordde dat deze straten niet genoemd, maar echter begrepen waren onder het opgesomde.

N°. 84. *Onderhoud van havens enz. f* 78,268. — Dit artikel gaf aanleiding tot eene discussie over het onvoldoend aantal duc d'alven in de Zalmhaven, welke leidde tot het besluit dat onmiddellijk dienaangaande een onderzoek zal worden ingesteld, ten einde bij gebleken behoefte daarin nog dit jaar te voorzien, om verder schade aan daar liggende schepen te voorkomen.

N°. 86. *Onderhoud der algemeene begraafplaats f* 13,164. — Bij de kleine behuizing van een groot gedeelte onzer stadgenooten, achtte eene afdeeling, blijkens het centraal rapport, het voor den algemeenen gezondheidstoestand wenschelijk om op den beschikbaren grond bij de begraafplaats in Crooswijk een lijkenhuis op te rigten; de afdeeling meende dat deze voor de burgerij zoo nuttige zaak zonder groote geldelijke offers zou kunnen geschieden. — De heer *van der Looy* betoogde nu nader het wenschelijke hiervan, ook bij het heerschen van besmettelijke ziekten, en drong op het nemen van eene proeve aan. — De heer *J. van Vollenhoven* verklaarde zich bereid een onderzoek naar de kosten daarvan te doen instellen; hij meende echter dat vroeger zoodanig huis bestaan had, maar nooit gebruikt was. — De *Voorzitter* merkte aan, dat vroeger een vriendenhuis bestaan had, doch zou zijn ingestort wanneer men het niet had afgebroken, doch zoodanig huis lag niet in de bedoeling van den heer van der Looy, daar deze eene gelegenheid wenschte daargesteld te zien tot plaatsen van het lijk tot bij de begrafenis, in voege als men zulks elders aantreft. — De heer *van Rijckevorsel* verklaarde zich ten sterkste tegen het geopperde denkbeeld, zelfs tegen het instellen van een onderzoek, doch verzette zich tegen dit laatste niet verder, nadat de heer *van der Looy* de zaak nog nader had uiteengezet, waarop de commissie van de plaatselijke werken werd uitgenoodigd een onderzoek ten deze in te stellen.

N.° 87. *Kosten der zeetijdingen f* 2042. — In eene afdeeling was de aanmerking gemaakt, dat de bediening der zeetijding aan de Nieuwehaven te wenschen overlaat. — De *Voorzitter* zeide, dat deze aanmerking ter kennis zou worden gebragt van den persoon met het aanplakken belast.

N.° 89. *Verbetering der wateren in de binnenstad f* 239,000. — Dit artikel gaf tot zeer wijdloopige beraadslagingen aanleiding. Vooraf werd nog gelezen wat daaromtrent in het breede is vermeld in het centraal rapport, wat daaruit geheel is medegedeeld in het Bijvoegsel tot ons N.° van 18 october ll.

In de eerste plaats gaf de post van *f* 14,100 voor 4700 el weg met grof zand of griend, breed 6 el, a *f* 3, aanleiding tot langdurige discussie. — De heer *J. van Vollenhoven* ving aan met te verklaren dat zulks niet begrepen was onder het werk dat door de heeren Zocher is aangenomen. — De heer *F. van Vollenhoven* betoonde zich niet tevreden met deze verklaring. In het waterproject is voor het graven van de wetering, het aanleggen, beplanten enz. van de Singels, het bezanden van het voetpad daaronder begrepen, geraamd *f* 63,700, hetwelk daarna door de heeren Zocher is aangenomen voor *f* 66,500, maar nu zal dat werk nog veel meer kosten, want komen er nu de voorgestelde *f* 14,100 voor extra bezanden ook nog bij, dan zal dat werk, buiten en behalve den rijweg, in plaats van de geraamde *f* 63,700 nu plus minus *f* 90,400 kosten, en wel als volgt: aan de heeren Zocher *f* 66,500, aan den heer Boef, aannemer van den bij den nieuwen Singel behoorenden afrel aan den Schiedamschendijk tegenover de Scheepstimmermanslaan, en die niet afzonderlijk was geraamd, *f* 9800, en voor extra begrinden nog *f* 14,100, dus te zamen *f* 90,400, zijnde *f* 26,700 meer dan vroeger was opgegeven. Alvorens men nu die *f* 14,100 voor dat extra bezanden toestond, meende hij dat de heeren Zocher het door hen aangenomen werk behoorlijk moesten opleveren; de Raad kon dan later oordeelen of er nog meer geld voor noodig was. Hij stelde dus bepaald voor de *f* 14,100 van de begrooting af te nemen. — De *Voorzitter* las nu uit het contract met de heeren Zocher voor, welke verpligtingen op deze rusten. — De heer *F. van Vollenhoven* herhaalde dat zijns inziens de heeren Zocher eerst het werk moesten opleveren alvorens daarvoor nieuwe gelden werden toegestaan. — De heer *Obreen* was het geheel eens met den heer F. van Vollenhoven, behalve wat betreft den afrel, daar deze er later was bijgekomen; verder vroeg hij nog eenige inlichtingen, daar het hem niet duidelijk was dat nu nog 6 el moest worden bezand. — Ook de heer *Hoffmann* vroeg daaromtrent inlichtingen en stemde er mede in dat geene verdere gelden moesten worden toegestaan vóór dat de heeren Zocher gereed waren met het bij contract bepaalde werk; het werk was *f* 2800 hooger door de heeren Zocher aangenomen omdat zij twee jaren voor het plantsoen zullen instaan in stede van één jaar zoo als vroeger was bepaald. — De heer *F. van Vollenhoven* antwoordde den heer Obreen, dat de afrel er wel toe behoorde, waarbij hij naar de stukken verwees; hij was dus wel vermeld, maar niet begroot. — De heer *van der Kun* vroeg, welk gedeelte van het werk door de heeren Zocher is opgeleverd. — De heer *Bichon van IJsselmonde* wenschte te vernemen, of het zeker is dat de *f* 14,100 in 1861 niet noodig zullen zijn. — De *Voorzitter* gaf zijne verwondering te kennen, dat niet gelet was op de aan den Raad overgelegde stukken nopens de onderhandelingen met het polderbestuur van Cool en de directie van den Hollandschen spoorweg, welke onderhandelingen reeds zoo lang hadden geduurd en waaromtrent thans voorstellen aan den Raad gedaan waren; zoolang deze zaak niet is afgeloopen, kunnen de heeren Zocher niet voortwerken en men kon dus niet bepalen of de heeren Zocher in 1861 gereed zullen komen. De *f* 14,100 voor bezanding was nu nog gevraagd, omdat men een zoo slechten grond had aangetroffen welke buitengewone voorziening eischte, doch als men tegen dezen post bezwaar had kon deze van de begrooting worden genomen, en blijkt dan later dat men dien in 1861 noodig heeft dan kon daartoe eene afzonderlijke aanvrage geschieden. — De heer *Hoffmann* meende, dat dan ook de post van bestraten moest worden weggelaten. — De heer *J. van Vollenhoven* zeide dat men, ten gevolge van de vele daartoe gedane vragen, thans eene begrooting had opgemaakt van alles wat voor de geheele voltooijing van het waterproject noodig zijn zou. Bij het bewerken was gebleken, dat de grond op verschillende plaatsen zoo slecht was dat buitengewone voorzieningen noodig waren. Wilde men echter de *f* 14,100 nog van de begrooting laten, dan moest men de som van bestrating er ook afnemen, doch de commissie had gemeend alles er op te moeten brengen, ten einde een overzigt gemakkelijk te maken. Op de vraag, of de *f* 14,100 in 1861 ook noodig zouden kunnen zijn, viel het moeijelijk te antwoorden, daar zulks geheel afhangt van den afloop der onderhandelingen met Cool. De uitgave zal echter eenmaal moeten geschieden en daarom wilde hij de gelden liever op de begrooting laten. — De heer *Obreen* merkte hierop aan, dat wanneer het werk van de heeren Zocher voldoet, de *f* 14,100 niet noodig zullen zijn, en zeide verder dat, wanneer al de kosten van het waterproject op de begrooting gebragt waren, daar ook hadden moeten worden uitgetrokken die van den duiker onder de Schie. — Nog verschillende leden voerden vervolgens het woord, waarbij meer en meer tot klaarheid kwam dat de *f* 14,100 voor bezanding noodig zijn ten gevolge van den slechten grond, dat het zand dan ook niet gelijkelijk over den geheelen weg moet worden aangebragt, maar op deze plaats in meerdere, op eene andere in mindere mate, al naar gelang de grond zulks vordert; verscheiden leden zagen dan ook geen bezwaar de gelden op de begrooting te laten en keurden zulks zelfs beter om het werk geene vertraging te doen ondergaan, doch andere konden dit gevoelen niet deelen. Ten slotte werd bepaald zoowel den post van *f* 14,100 voor bezanden als dien van *f* 25,850 voor het bestraten op de begrooting te laten, maar onder uitdrukkelijke bepaling, dat daarover niet zal worden beschikt dan nadat het werk door de heeren Zocher zal zijn opgeleverd en alsdan aan den Raad zal zijn gebleken dat de extra-bezanding nog noodig is.

Vervolgens werd beraadslaagd over de 8 bruggen a *f* 4000 en de 26 duikers a *f* 600, waartegen mede in de afdeelingen vele bedenkingen in het midden waren gebragt. — De heer *Hoffmann* kwam op tegen de berekening in het centraal rapport, dat ten deze eene uitgave van *f* 40,000 over het hoofd zou zijn gezien bij het opmaken der plannen en wees aan, dat verschillende bruggen en duikers een gevolg waren van later in het plan gemaakte wijzigingen. — De heer *F. van Vollenhoven* zeide, dat de afdeeling waarvan hij lid was tot onderzoek der begrooting is vergaderd geweest in de week voorafgaande aan die waarin de stukken, betreffende de concept-contracten met Cool en de Spoorweg-maatschappij, aan de leden van den Raad zijn toegezonden. Van contracten met Oostblommersdijk en Rubroek was zelfs op dit oogenblik bij den Raad nog niets bekend; wel wenschte hij dat er tusschen de gemeente en die verschillende besturen reeds billijke overeenkomsten getroffen waren, en hij betreurde zeer dat dit nog niet was geschied. In de stukken die onlangs aan den Raad zijn medegedeeld, was slechts voor een klein gedeelte eenige oplossing te vinden van de groote vermeerdering van kosten waarvan thans sprake is. Zoo als de begrooting nu is voorgedragen zijn de kosten van bruggen en duikers voor het waterproject berekend op *f* 83,480; daarvoor was op de begrooting van het waterproject, na aftrek der duikers in het Fransche water en Doelwater, slechts geraamd *f* 25,200, alzoo verschil *f* 58,280; de brug over en de duiker onder de Rotte hebben reeds boven die raming gekost *f* 17,880, zoodat voor bruggen en duikers als meerdere uitgaaf nu nog *f* 40,400 blijft. Van die zoo belangrijk grootere uitgaaf wordt noch in de memorie van toelichting op de begrooting, noch in de later aan den Raad overgelegde stukken

voldoende oplossing gegeven. Het bleek wel waar*aan* die extra p. m. *f* 40,000 zullen worden besteed, maar niet waar*om* dat noodzakelijk is, en die redenen waarom behoorde zijns inziens de Raad te kennen, alvorens zijne toestemming te geven aan eene zooveel grootere uitgaaf dan vroeger was opgegeven.—De heeren *Hoffmann* en *Obreen* bragten nu in het midden, dat de bruggen niet te kostbaar ingerigt moeten worden. — De heer *J. van Vollenhoven* antwoordde, dat de bruggen door elkander op *f* 4000 geraamd waren, omdat het werk bij de uitvoering niet zou tegenvallen; omdat men met een slechten grond te doen heeft; omdat de doorstrooming van het water bij de naauwe bruggen niet belemmerd zou worden; omdat de wetering niet overal even breed, maar op sommige punten 8, op andere 20 el breed is, en omdat het beter is nieuw werk goed te maken daar het anders te veel aan onderhoud kost. Hij gaf in bedenking dat de Raad zich de goedkeuring der plannen zou voorbehouden, maar de aangevraagde gelden op de begrooting laten. Ten slotte zeide hij dat wanneer het waar*om* van de voorgedragen wijzigingen in het plan in de memorie van toelichting opgenomen had moeten worden, deze veel te uitgebreid zou zijn geworden. — De heer *de Bruyn* keurde het goed, dat de plannen voor de bruggen aan de nadere overweging van den Raad zouden worden onderworpen, maar gaf in bedenking of het niet goed zou zijn dat de Raad nu reeds het beginsel uitsprak dat die bruggen met eenvoudigheid en zuinigheid zouden worden gemaakt. — De heer *F. van Vollenhoven* verklaarde niet geklaagd te hebben dat het *waarom* niet in de memorie was uiteengezet, doch erkende nu dat hij het gaarne daarin zou gevonden hebben. Verder nam hij nota van de verklaring dat alle plannen eerst aan den Raad zouden worden voorgelegd en dan bij aanbesteding zouden worden uitgevoerd. — De heer *J. van Vollenhoven* gaf toe dat de bruggen met zuinigheid moesten worden gemaakt, echter behoudens den welstand en de soliditeit. — De *Voorzitter* zeide nu nog, dat de bruggen publiek zouden worden aanbesteed. — De Vergadering besloot daarna de beide posten op de begrooting te laten, onder voorbehoud van eene nadere regeling met de polders en van eene nadere overweging der plannen door den Raad.

Verder werd in het centraal rapport gesproken van het verbreeden der linker-Rottekade, waaromtrent de heer *J. van Vollenhoven* mededeelde dat zulks niet in het plan was opgenomen in verband met het stratenplan, terwijl de heer *F. van Vollenhoven* als zijn gevoelen uitsprak, dat de duiker onder door de Schie en het verbreeden en bestraten van een gedeelte der linker-Rottekade, welke zaken hij beide nuttig achtte, een punt van nadere overweging kunnen uitmaken.

De *Voorzitter* zeide verder nog, dat geene steenkolen voor de stoommachines op de begrooting waren gebragt om het onzekere wanneer die machines in werking zullen komen, terwijl hij ten aanzien der aanmerking omtrent het tegenvallen der ramingen opmerkte, dat men de ramingen wel ruim zou kunnen opmaken, doch dat zulks de begrootingen zeer zou bezwaren; niet altijd veroorzaakten de begrootingen teleurstelling, en de Voorzitter haalde tot bewijs aan de begrootingen van de brug aan het Bolwerk en van het aschhok, welke beneden de raming waren aangenomen.

Het artikel werd ten slotte onveranderd aangenomen, met de bepaling dat zonder de nadere bewilliging van den Raad niet zal worden beschikt over de gelden voor het bezanden en bestraten van de nieuwe Singels, voor de bruggen en voor de duikers.

N°. 90. *Aanleg van nieuwe straten in Cool en Rubroek f 200,000.* — Naar aanleiding van het voorstel om dezen post met *f* 100,000 te verminderen, merkte de *Voorzitter* op, dat de buitengewone uitgaven worden gedekt door buitengewone ontvangsten en er dus geen bezwaar bestond om de som op de begrooting te laten. — De heer *Obreen* betoogde op nieuw het wenschelijke om den post met *f* 100,000 te verminderen. Hij trad in becijferingen om aan te toonen hoeveel de uitgaven in de laatste jaren waren toegenomen. In de buitengewone uitgaven moest door eene leening voorzien worden en interest en aflossing daarvan moesten worden gevonden uit eene zeer impopulaire belasting, welke het niet raadzaam zou zijn nog verder op te drijven. Hij was wel voor verbetering, maar naar gelang van de finantiële krachten. — De *Voorzitter* meende, dat men de som geheel op de begrooting laten of er geheel afnemen moest, maar verzette zich tegen eene splitsing. — De heer *Hoynck van Papendrecht* bestreed het gevoelen van den heer Obreen. Nu de buitengewone werken van grooten omvang in de buitenstad gereed waren, moest men in de binnenstad de handen aan het werk slaan en de zaak met kracht doorzetten. Daar de gelden uit eene leening worden gevonden, zullen voor de betaling van den interest en de aflossing daarvan geene nieuwe belastingen geheven behoeven te worden, daar zulks wel gevonden zal kunnen worden uit de jaarlijks stijgende opbrengst der belastingen, terwijl bij uitstel later voor de onteigeningen veel meer geld dan nu zal noodig zijn, aangezien de waarde der gronden van jaar tot jaar stijgt. — Na nog eenige gedachtenwisseling bleek, dat het voorstel van den heer Obreen geene ondersteuning vond, waarna tot stemming over het artikel werd overgegaan, dat met 24 stemmen tegen 1, die van den heer *Obreen*, werd aangenomen.

De voortzetting der beraadslagingen werd daarna bepaald op den volgenden dag des middags ten half twee ure.

Nadat de heer *van Rijckevorsel* nog den wensch geuit had, dat bij de in de Raadzaal heerschende groote warmte daar eene betere ventilatie aangebragt mogt kunnen worden, werd de zitting gesloten.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

STAATSBEGROOTING
voor het Dienstjaar 1861.

IIDE HOOFDSTUK.

Blijkens het voorloopig verslag over dit hoofdstuk zijn in de sectien der Tweede Kamer o. a. de volgende opmerkingen gemaakt:

Kosten der uitgave van de vroegere handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Men beklaagde zich over het langdurig uitstel van deze uitgave. Met het oog op sommige discussien, die te voorzien waren, stelde men er prijs op, dat zij mogt bespoedigd worden. Waren de hulpmiddelen van de Landsdrukkerij niet toereikende, en zag men op tegen de uitbreiding daarvan, dan konde, meende men, de hulp der particuliere nijverheid ingeroepen worden. Men vroeg, of daartegen overwegende bezwaren bestaan.

Raad van State. Algemeen werd het verlangen geuit dat de wet, door art. 71 der Grondwet gevorderd, toch eindelijk in gereedheid mogt worden gebragt.

Algemeene Rekenkamer. Met groot genoegen had men in eene afdeeling opgemerkt dat het te groote getal ambtenaren bij dit collegie eene vermindering had ondergaan. Maar men kon zich niet vereenigen met het beginsel, om het vol bedrag van de vrijvallende bezoldigingen onder de overige ambtenaren te verdeelen. Een deel daarvan behoorde ten bate van 's Rijks schatkist te komen.

Kanselarij der beide orden. De aanmerkelijke verhooging van dit artikel en niet minder de motiven, die daarvoor zijn bijgebragt, hebben groote bevreemding te weeg gebragt. Op de begrooting voor 1850 was, voor het geheele artikel, niet meer dan *f* 3,800 uitgetrokken. Van lieverlede werd dit verhoogd, en zou nu tot *f* 10,000 worden opgevoerd. Sommigen vroegen, of uit dezen post welligt ook uitgaven voor de Luxemburgsche orde van de Eikenkroon konden worden gekweten; de omschrijving van het art. achtten zij te algemeen. Men wees hen echter op het opschrift van de afdeeling van het hoofdstuk, die duidelijk aantoont, dat hier alleen aan de *beide* Nederlandsche ridderorden kan gedacht worden. Van beide zijden achtte men het volstrekt onaannemelijk dat, uit welken post der begrooting ook, uit 's Rijks schatkist betalingen zouden worden gedaan voor eene vreemde ridderorde. Vroeger bestreed men het te kort komende uit den post voor onvoorziene uitgaven. En nu wordt niet alleen het art. verhoogd, maar het wordt geteld onder die, welke uit de onvoorziene uitgaven kunnen worden aangevuld, en de post voor onvoorziene uitgaven zelf nog met *f* 3000 verhoogd. Het is voorzeker geene zucht tot toepassing van beginselen van zuinigheid, welke hierbij op den voorgrond heeft gestaan.

Kabinet des Konings. De reeds vroeger gemaakte opmerking werd herhaald, dat ten onregte, aan een ambtenaar, die niet begrepen wordt onder de verantwoordelijke hoofden der departementen van algemeen bestuur, een gewigtig gedeelte van de afkondiging der wetten en Koninklijke besluiten wordt opgedragen, en wel de bepaling van den dag der plaatsing in het Staatsblad, waarmede de termijn aanvangt, na afloop waarvan de wetten en besluiten verbindende kracht verkrijgen. De afkondiging in haar geheel behoort tot die regeringsdaden, waarvoor een der Ministers zich verantwoordelijk moet stellen. Verzuim in de afkondiging zou, in bepaalde gevallen, overtreding van de Grondwet of van eene wet kunnen zijn, en daarvoor zou dan geen Minister aansprakelijk wezen. Men meende de aandacht der Regering op dit min juiste gebruik te moeten vestigen.

Onvoorziene uitgaven. De verhooging van dit artikel vond zeer veel tegenstand.

XIIde Hoofdstuk.

Aan het Voorloopig Verslag omtrent dit hoofdstuk ontleenen wij de volgende bijzonderheden:

Ofschoon men gaarne gezien had, dat ruim de helft der som, voor dit hoofdstuk toegestaan, niet uitgegeven was, en dat ook het geheele bedrag van hetgeen voor geheime uitgaven was besteed ruim *f* 1700 lager was geweest dan in 1858, en aanzienlijk minder dan in vroegere dienstjaren het geval was, zoo kon men ook toch nu de bestemming niet goedkeuren, welke aan een groot deel der fondsen, voor onvoorziene uitgaven toegestaan, gegeven werd.

De helft der uitgaven in 1859 uit het XIIde hoofdstuk gedaan, ten bedrage van *f* 24,916.74, is besteed voor gratificatien en onderstanden: tot onverpligte betalingen, die duidelijk het karakter van liefdegaven dragen. Bij voortduur achtte men die wijze van besteding van hetgeen voor onvoorziene Staatsuitgaven op de begrooting wordt gebragt, niet wel overeen te brengen met het doel, waartoe die gelden eigenlijk worden toegestaan. De Memorie van Toelichting zegt, dat *buiten noodzakelijkheid* geen gebruik wordt gemaakt van het crediet voor het XIIde hoofdstuk toegestaan. Maar welken naam men aan deze soort van uitgaven schenke, *noodzakelijk* zijn zij niet. Voor zoover dergelijke onderstanden aan hulpbehoevende betrekkingen van overleden ambtenaren worden verstrekt, ligt het in den aard der zaak dat dergelijk hulpbetoon niet algemeen *kan* worden gegeven; men moet dus wel onregtvaardig zijn en aan sommige bijzonder begunstigden verleenen, wat men in den regel aan de meesten moet weigeren. Waar uitgaven van dezen aard jaarlijks terugkeeren, zoo als het geval is met de onderstanden welke door de Departementen van Hervormde Eeredienst en van Finantien ten laste van het XIIde hoofdstuk worden verstrekt, zou het veel regelmatiger zijn, op de begrootingen zelve een post voor gratificatien uit te trekken, die op schier alle andere begrootingshoofdstukken wordt aangetroffen; het XIIde hoofdstuk kon dan in evenredigheid tot een minder cijfer teruggebragt worden. Er zijn voorbeelden geweest dat de som, voor gratificatien en onderstanden op de meeste hoofdstukken uitgetrokken, niet alleen ten volle werd uitgegeven, maar dat zij zelfs uit den post voor onvoorziene uitgaven van het hoofdstuk zelf wordt aangevuld, en dat daarna wederom nieuwe sommen op het XIIde hoofdstuk, voor gratificatien enz., ten behoeve van zoodanig hoofdstuk worden uitgetrokken. In het jaar 1859 vindt men op het XIIde hoofdstuk sommen voor gratificatien uitgetrokken ten behoeve van hoofdstuk V en X, welke toch beide een post voor dergelijke onverpligte betalingen behelzen.

Wat de geheime uitgaven betreft, viel inzonderheid de aandacht op de betrekkelijk zeer groote som, welke onder die benaming bij het Departement van Marine was uitgegeven, en op hetgeen bij het Departement van Finantien was besteed. Ten aanzien van dezen laatsten post werd intusschen herinnerd aan eene aanteekening, voorkomende op bladz. 15 van het Verslag der Algemeene Rekenkamer over het dienstjaar 1852. Ook de omstandigheid, dat voor het Departement van Justitie geheime uitgaven ten laste van het XIIde hoofdstuk worden gebragt, hoewel de begrooting van dat departement een post voor geheime uitgaven behelst, die in 1859 niet eens is uitgeput, bleef afkeuring vinden. Men kon de redenen, daarvoor in het antwoord der Regering verleden jaar bijgebragt, niet voldingend achten.

Sommige leden achtten het verkieslijk, dat de onverpligte betalingen, waarop hierboven is gedoeld ten laste van den post voor onvoorziene uitgaven van elk hoofdstuk wierden gebragt. Men deed hun echter opmerken, dat dit in een vroeger dienstjaar had plaats gevonden, doch dat de Regering, juist om te voldoen aan de opmerkingen, door de Kamer daartegen ingebragt, dien weg had verlaten.

Sommige posten van uitgaaf gaven nog stof tot het vragen van opheldering en tot eenige verdere bedenkingen.

Wet op de Middelen.

Blijkens het Voorloopig Verslag over het wetsontwerp op de middelen, werd bij de behandeling daarvan, bij vernieuwing, de noodzakelijkheid van de verbetering van het belastingstelsel ter sprake gebragt en de wensch herhaald, dat de zorg voor de spoorwegen dit belangrijk onderwerp niet uit het oog mogt doen verliezen.

In verband daarmede werden vele meeningen herhaald, die reeds dikwijls vruchteloos zijn geuit. Zoo werd de wenschelijkheid om *koffij* en *tabak* te belasten in eenige afdeelingen sterk aangedrongen. De belasting op de goederen in de *doode hand* vond wederom verscheidene voorstanders. — Sommigen wezen er op dat, over 't algemeen, bij de verbetering van het belastingstelsel de verhouding tusschen den last en de inkomsten beter in acht genomen mogt worden. — Zeer vele leden meenden dat de opbrengst van den suiker-accijns nogmaals zou kunnen worden vermeerderd door vermindering van de premien van uitvoer. Doch dienaangaande werd opgemerkt, dat het oogenblik daarvoor welligt minder gunstig was; men meende dat in Frankrijk die premien onlangs op nieuw waren verhoogd. Men vroeg, of daarvan iets bij de Regering bekend is.

Er werd aangedrongen op de hernieuwde voordragt van de wet ten aanzien van de grondbelasting door het vorig Ministerie aangeboden, waardoor de ongelijkmatigheid van den omslag dier belasting ten minste eenigzins zou verminderd worden. De noodzakelijkheid van de herziening der grondbelasting op de gebouwde eigendommen werd krachtig aangedrongen. Sommige leden verlangden zelfs eene algemeene herziening van de grondbelasting.

Het *patentregt* werd ook ter sprake gebragt. Afschaffing dier belasting werd door eenige weinigen, grondige verbetering door zeer velen wenschelijk geacht.

Deze bedenking betrof ook het *personeel*. Sedert de invoering dier wet is er zoo veel in den maatschappelijken toestand veranderd, dat eene wijziging dier belasting onmisbaar mag worden geacht.

Vooral de vervanging van den accijns op de *brandstoffen* door andere middelen werd algemeen hoogst noodig gekeurd. Men vroeg tevens, of de Regering voornemens is, den tegenwoordigen toestand dier belasting te laten voortduren.

Vermindering van het zegel op de dagbladen werd door eenige leden als hoogst noodig voorgesteld.

Sommige leden wenschten de tollen op 's Rijks groote wegen afgeschaft te zien. Op sommige wegen is de opbrengst dier tollen niet eens toereikend om de kosten van inning te dekken. De afschaffing scheen billijk, nu op de groote rivieren geene scheepvaartregten meer worden geheven.

Voorts werd door sommigen het denkbeeld voorgestaan om in de Wet op de Middelen voor 1861 al de batige saldo's van vorige diensten op te nemen. Dit staat in verband met hetgeen bij het Vde hoofdstuk ten aanzien van de uitvoering der spoorwegwet is opgemerkt. Het werd volstrekt noodig geacht dat de Regering, om die wet behoorlijk ten uitvoer te leggen, van den aanvang af over meer middelen kunne beschikken dan zij binnen den loop van een enkel jaar kan besteden. Het welbegrepen Staatsbelang, dat bij den min kostbaren aanleg der wegen ten sterkste betrokken is, vordert dit noodwendig. — Andere leden intusschen, die zich met dit denkbeeld op zich zelf zeer goed konden vereenigen, zagen echter groot bezwaar in de verwezenlijking daarvan, zoolang niet eene algemeene begrooting van de kosten van aanleg van spoorwegen door de wet is vastgesteld.

Ten aanzien van eenige onderdeelen werd nog het volgende opgemerkt.

Accijnsen. Suiker. Uit de staten van opbrengst en de rekeningen blijkt, dat in den loop van sommige dienstjaren niet altijd de volle som van *f* 2,000,000 wordt verantwoord, welke door de wet als minimum van opbrengst wordt gevorderd. Dit verschil is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat de termijnen, waarop met de raffinadeurs wordt afgerekend, niet zamentreffen met het tijdstip van den 31 december, waardoor het cijfer wordt bepaald, dat van de betaalde accijnsen aan elk dienstjaar, loopende van 1 januarij tot 31 december, wordt toegewezen. Men zou nu gaarne eene juiste aanwijzing over de onderscheidene jaren ontvangen, waaruit blijkt dat hetgeen in één dienstjaar aan de som van *twee* millioen te kort komt, in een volgend jaar boven die som wordt aangezuiverd.

Ook werd de vraag gedaan, of de heffing van den accijns op de beetwortel-suiker geene wettelijke regeling vordert.

Successieregt. Eenige leden meenden dat de opbrengst te hoog is geraamd. De raming berust op de inkomsten gedurende de laatste 30 maanden verkregen. Maar de nieuwe wet op dit middel is nog niet zóó lang in werking.

Loterij. De wenschelijkheid harer afschaffing werd wederom ter sprake gebragt.

Posterijen. Men betreurde zeer dat het verschil tusschen het Departement van Finantien en de directie van den Rhijnspoorweg voortdurend zeer ten nadeele van de dienst strekt. Ten gevolge van het vervallen der nachttreinen worden de brieven, die des avonds van Amsterdam en Rotterdam vertrekken, voor een groot gedeelte van den weg met eene postkar naar Emmerik vervoerd; de correspondentie met Duitschland ondervindt daardoor eene hoogst nadeelige vertraging.

Regt op de mijnen. De overweging van deze belasting bragt den aanleg van den zijtak van Kerkraede naar den Aken-Maastrichtschen spoorweg in herinnering. Men meende bij de Regering er op te moeten aandringen dat de Aken-Maastrichtsche spoorwegmaatschappij gedwongen werd tot nakoming van hare verpligting tot dien aanleg. Mogt die maatschappij daartoe onvermogend zijn, de dwang om aan hare verpligting te voldoen zou ten gevolge hebben dat de zeer onvoldoende tegenwoordige staat van zaken ophield, en dat de Aken-Maastrichtsche spoorweg in andere handen overging, wat wenschelijk voorkwam.

Veeartsenijschool. Zou niet eene vermindering van het bedrag der bijdragen aan de leerlingen op die school eenen gunstigen invloed op hun getal, en daardoor van lieverlede op de opbrengst dier bijdragen hebben? Eene andere vraag betrof de boerderij, bij de veeartsenijschool behoorende. Men vroeg, of die nog in wezen was en zoo ja, waarom zij niet verkocht is.

Hooge Raad van Adel. Ook nu werd op de opheffing van het fonds van dien raad aangedrongen.

Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen. Naar aanleiding van de onlangs gevoerde discussie over de wijziging der begrooting voor de Marine werd de vraag gedaan of de Regering zich bevoegd achtte tot den onderhandschen verkoop van Rijks schepen of vaartuigen. Men meende dat zoodanige bevoegdheid niet bestond.

Uitkeeringen uit de geldmiddelen van 's Rijks overzeesche bezittingen, tot kwijting der renten ten laste dier bezittingen daargesteld. Sommige leden verlangden, dat ten aanzien van de som van *f* 9,800,000, die onder dezen titel onder de middelen tot dekking der uitgaven op de begrooting wordt gebragt, gehandeld wierd op gelijke wijze als thans met het koloniaal batig slot wordt te werk gegaan. Het behoud der fictie, waarop het onderscheid tussch[en] die verschillende bijdragen der koloniale geldmiddel[en] berust, kwam hun geheel nutteloos voor. Er w[as] geene reden om deze som niet evenzeer alleen u[it] verkregen koloniale baten te nemen. Er waren oo[k] leden die, hoewel zij gaarne gezien hadden dat d[e] Regering het beginsel ten aanzien van het kolonia[al] batig slot, vóór twee jaren aangenomen, ook n[u] toepaste, in de uitdrukkingen, aan het slot de[r] Memorie van Toelichting tot de wet op de middele[n] behoorende, dienaangaande eenige weifeling bij d[e] Regering meende te bespeuren. Zij verlangden du[s] meer zekerheid dat de Regering, ook voor de to[e]komst, niet voornemens was, op het aangenome[n] heilzaam beginsel terug te komen.

Eindelijk werd de wensch te kennen gegeven, d[at] eene voorloopige raming van de vermoedelijke o[p]brengst der in 1861 te verkoopen producten, en va[n] de uit deze opbrengst te kwijten lasten, ook nu n[og] mogt gegeven worden. Mogt zoodanige raming [...] enkel gegrond zijn op gissingen naar aanleiding va[n] het gemiddeld bedrag van vroegere jaren, men meen[de] dat de verlangde opgave daarom zeer wel kon worde[n] verstrekt. Voor 1861 zou zij welligt eenig licht kunne[n] verspreiden over de vraag, uit welk dienstjaar d[e] Regering voornemens is, de kosten van de emancipat[ie] der slaven in West-Indië te dekken; eene vraag, d[ie] tot dusverre in het duister ligt, en die toch gewigt[ig] is. Thans is het onzeker, of de Regering misschi[en] voornemens is een gedeelte van de bestaande bati[ge] saldo's, die op *f* 37,000,000 worden gesteld, voor d[e] emancipatie te bezigen.

Verslag van het beheer en den Staat de[r] Oost-Indische bezittingen over 1857.

Thans is ook publiek gemaakt het verslag d[er] commissie uit de Tweede Kamer der Staten Genera[al] op het van Regeringswege ingediend verslag van he[t] beheer en den Staat der O.-I. bezittingen over 185[7]. Wij hebben dat stuk doorloopen en daarbij gezien dat het verschillende punten en bedenkingen bev[at] van ondergeschikt belang, zoodat wij met de verme[l]ding van het ingekomen stuk vermeenen te kunne[n] volstaan.

De conclusie der commissie strekt, om nadat he[t] verslag zal zijn gedrukt en rondgedeeld, een exempla[ar] er van te zenden aan den Minister van Kolonie[n] met verzoek om nadere mededeelingen en inlichtinge[n] op de daarvoor vatbare punten.

Onteigening van perceelen ten behoev[e] van den aanleg van den spoorweg van Maastricht naar Luik.

In de Tweede Kamer is ingekomen een ontwe[rp] van wet tot onteigening van perceelen ter uitvoerin[g] van de concessie, verleend bij Koninklijk besluit va[n] 30 julij 1856, n°. 80, noodig tot den aanleg van de[n] spoorweg van Maastricht naar de Belgische grenze[n] in de rigting van Luik, aanvangende bij het statio[n] van den Aken-Maastrichtschen spoorweg te Maastrich[t] (Wijck) en loopende langs den regter Maasoever, doo[r] de gemeenten Meerssen, Heer, Gronsveld en Eysden in de rigting van Heer, Grondsveld en Eysden, to[t] aan de Belgische grenzen, nabij Visé, om aldaar aa[n] te sluiten aan den spoorweg die van Visé zal leide[n] tot het Londozstation van den spoorweg van Lui[k] naar Namen.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.